

Војнопензионерске теме и дилеме

ВЕШТИНА ПРЕЖИВЉАВАЊА

Да ли ће у октобру или новембру, па онда у јануару, пензије бити увећане за 19,1 одсто или ће то бити више, зависи од кретања инфлације и плата у јавном сектору у наредна три-четири месеца. Једно је сигурно: „швајцарска формула“ неминовно треба да претрпи извесне промене.

Док вас летње сунце немилице „бије“ у теме и на откривеним деловима коже оставља траг бојом, захуктала инфлација усмерава мисли на технике преживљавања. У светским оквирима поремећена је економија, створени су чудни пути господњи када је реч о енергентима, јер су енормно поскупели, хране изгледа нема у довољним количинама, а над вас целим човечанством се нанела оштрица рата који би нашу планету да гурне у хаос. Верујемо да ће трезвеност, мирољубивост и човекољубље победити.

Више пензија не вреди онолико колико пише на одсечку Републичког фонда ПИО. Не може да се купи све оно што је могло, рецимо, почетком године. То у људима буди страх да ли ће моћи да издрже до следеће пензије. А зна се добро да пензије значајно заостају за платама. У таквим околностима грађани трећег доба довијају се на различите начине како да саставе крај с крајем. Посебно забрињава то што се не зна шта ће да покупи већ сутрадан или у неко блиско време. Тешко је правити залихе јер мало ко на располагању има вишак новца, односно уштеђевину из богатијег периода личног живота. И онда се људи најчешће предају стихији која их носи док не осете тло под ногама.

За економију је понајвише потребна стабилност. Минимална и контролисана инфлација представља алфа и омегу пожељне економије. Када цене почну да дивљају, долази до дебаланса који је тешко унормалити. Што се пензионера тиче, те ударе инфлације је готово немогуће елиминисати. Нарочите проблеме представља чињеница да се пензије нивелишу у односу на плате у јавном сектору и инфлацију једном годишње. Па ако инфлација почне да нагриза економију на почетку године, а то се управо десило, онда је тешко дочекати јануар идуће године, када ће о аутоматизму пензије бити увећане за одређени проценат.

Време је да они који предлажу законе и они који их предлажу у параграфима предвиде и варијанту веће инфлације, те да у том случају предвиде шестомесечно, тромесечно или још учесталије усклађивање пензија. Што се плата у државном сектору тиче, то је лакше јер влада одлуком регулише њихово повећање.

Надлежне институције у Србији пратиле су економска кретања и реаговале тако да се последице инфлације ублаже. Тако је председник Републике Србије Александар Вучић изјавио да ће укупно повећање пензија, закључно са првим јануаром наредне године, износити 19,1 одсто, и да ће плате у јавном сектору

двоцифрено бити увећане. С обзиром да такве промене, у складу са актуелним аранжманом са ММФ, захтевају договор са том институцијом, па су обављене консултације. На тим основама већ је обзнано да би прво повећање пензија могло да се догоди у октобру или новембру, а друго у јануару, што значи да би почетком фебруара пензије биле увећане. Али шта ће у међувремену да се догађа, тешко је предвидети.

Укупном сагледавању актуелне ситуације посебну тежину имају анализе које спроводи Фискални савет Србије. Према ставовима те институције примена „швајцарске формуле“ обезбедиће стабилан и прихватљив ниво издвајања за пензије, али је у средњем року због изменених околности потребна њена надоградња. Државна издвајања за пензије су, уз зараде у јавном сектору, највећи буџетски расход и због тога имају веома изражен утицај на фискални резултат. И поред тога, пензије су се често неодмерено повећавале чиме је нарушавана фискална одрживост. Подсећамо, у 2018. години законским променама уклоњена је формална брана, чиме су се отворила врата да се пензије одређују дискреционо (о чему је Фискални савет више пута писао у својим извештајима). Ипак, од 2020. године пензије се поново усклађују према објективној „швајцарској формули“ чиме је у домаћи пензијски систем враћено системско решење за контролу ових расхода. У време усвајања овог законског решења постигнута је сагласност да се пензије усклађују једном годишње, што је у тадашњим околностима било разумљиво имајући у виду да је инфлација била прилично стабилна.

Данас је ситуација другачија – инфлација је висока и убрзава, а једногodiшње усклађивање доводи до тога да пензионери тек са кашњењем од око пола године добијају повећање примања. Фискални савет става је да би требало додатно унапредити и ојачати постојећу „швајцарску формулу“, како би пензије и у новим околностима могле боље да прате привредна и инфлациона кретања. Неки од праваца које би требало размотрити јесу увођење обавезе да се пензије два пута годишње усклађују због инфлације (што је правило које увелико важи за различите облике социјалне помоћи) и промена пондера (повећање пондера за зараде, смањење за инфлацију). Које год техничко решење Влада да одабере, важно је да се омогући стабилизација фонда пензија на економски одрживом и друштвено прихватљивом нивоу. О овоме је Фискални савет више пута писао у претходних неколико го-

дина. Нови доказ да се од универзалних платних разреда одустаје, као и да се разводњавају иначе добри принципи на којима је реформа започета 2016. године јесу наводи да у нов регистар запослених који је у изради неће бити укључени сектор одбране, МУП ни запослени у високом образовању (у збиру преко 80.000 људи).

У анализи Фискалног савета Србије још је записано: „Нова фискална правила требало би да омогуће одговорно и одрживо вођење фискалне политике у средњем и дугом року. Фискални савет подржава настојање да се поред редизајнирања општих и посебних фискалних правила уведу и корективни механизми, као што је оквирно наведено у Нацрту Стратегије. У нашим ранијим анализама детаљно смо образложили неколико кривих принципа на којима би фискална правила требало да се заснивају. Прво, за земљу попут Србије адекватно опредељење било би да граница за јавни дуг (укључујући обавезе за реституцију) буде постављена на око 50% БДП-а и да је важно да остане испод 60%, пошто је то ниво који се Мастришким правилима иницијално прописивао за развијене земље Западне Европе. Друго, битно је да се добро уреде корективни механизми (дозвољени нивои фискалног дефицита) који се морају поштовати у случају да јавни дуг прекорачи законски лимит, као и поједноставити постојећа формула потребног годишњег прилагођавања да би се достигла одржива путања јавног дуга. На крају, додатну пажњу потребно је посветити дефинисању посебних правила која се односе на ниво расхода за пензије и плате с обзиром на то да они чине највећи део државних издвајања и добра међународна пракса је одређивање дугорочно одрживе границе које ови расходи не би смели да пробију. Фискална правила заснована на овим поступцима додатно би допринела одговорном и дугорочно одрживом вођењу фискалне политике у Србији“.

Предстојећа усклађивања пензија не веселе оне који су стекли право вишедеценијским самопрегорним радом да свакога месеца имају одређена примања. Тај, по свему судећи велики скок, истовремено значи и губитак куповне моћи. Повољније би било за пензионере да је увећање мање, што би значило економску стабилност. Неки званичници помињу да ће предстојећи скокови пензија бити највећи у последњих неколико деценија. Као да су заборавили почетак деведесетих и хиперинфлацију. Неповратило се време када су преко ноћи цене повећане за неколико стотина или неколико хиљада пута.

Звонимир ПЕШИЋ

Председник Вучић положио венац
на Споменик јунацима са Кошара

ПРИМЕР КАКО СЕ ВОЛИ СРБИЈА

Председник Републике и врховни командант Војске Србије Александар Вучић положио је 14. јуна венац на Споменик јунацима са Кошара, који су пре 23 године бранили државну границу и спречили копнену инвазију терористичке ОВК из Албаније на територију Србије.

Председник Вучић је венац положио уз интонирање химне оркестра Гарде, а затим и поздравио ветеране битке на Кошарама. Церемонији полагања венца присуствова-

ли су и припадници Министарства одбране и Војске Србије.

Председник Републике је у обраћању ветеранима са Кошара истакао да је слобода Србије била и остаће највећа вредност за коју се боримо, а када имамо такве јунаке нема због чега да се бринемо.

Председник Вучић истакао је да се данас после много година бар говори о бици на Кошарама и сећа дела страдалих.

„Хвала на свему што сте за нашу Србију

учинили. И данас деца у Србији за разлику од неког периода раније знају за Кошаре, шта значи чувати, бранити, штитити своју земљу. Чини се да боље него ми разумеју колико је важно волети своју земљу. Хвала што сте земљу волели више од себе. Србија то не може и неће да заборави“, нагласио је председник Вучић.

Председник Републике Србије замолио је окупљене ветеране да пренесу искрене поздраве породицама палих бораца и својим породицама због свега што су претрпеле и учиниле за нашу земљу и наш народ.

Споменик јунацима са Кошара постављен је 2020. године у парку у непосредној близини КБЦ „Др Драгиша Мишовић“.

На постаменту су уклесана имена 108 војника, подофицира, официра, резервиста и добровољаца који су страдали 1999. године на караули Кошаре.

Битка на Кошарама је почела 9. априла 1999. године, када су на караули на југословенско-албанској граници на Јуничким планинама припадници терористичке ОВК, уз помоћ НАТО авијације, покушали да изврше копнену инвазију кроз караулу.

Део државне границе око карауле Кошаре штитило је око 100 припадника 53. граничног батаљона, који су се током прва два дана борби супротставили десетоструко јачем непријатељу.

У помоћ граничарима убрзо је стигао вод Војне полиције, али је напад био силовит и снаге ОВК су успеле да заузму положаје Раса Кошарес и Маја Глава, тачке са којих се контролисало свако кретање ка граничној линији, а заузели су и зграду карауле.

Доласком припадника 125. моторизоване бригаде формирана је линија одбране која је спречила даљи продор непријатеља. Војска је наредних дана покушавала да поврати Раса Кошарес и Маја Главу, а придружили су им се и припадници 72. специјалне и 63. падобранске бригаде.

Борбе на Кошарама трајале су до 14. јуна 1999. године, када се Војска Југославије после Кумановског споразума повукла са Косова и Метохије.

Крушевац

ОБЕЛЕЖЕНА БИТКА НА КОШАРАМА

У кругу некадашње касарне „Расина“ на Спомен-обележје настрадалима положени венци поводом сећања на 9. април 1999. – Дан почетка битке на Кошарама. У име града Крушевца венац је положио заменик градоначелника Александар Јовановић.

Венце су положили: Делегација Команде Гарнизона Крушевац, тадашњи официри који су командовали војном операцијом – генерал Драган Живановић и пуковник Душко Шљиванчанин, представници бораца на Кошарама, породице палих бораца, ратни војни инвалиди, Удружење војних пензионера, Удружење „Градитељи мира“ и друга удружења грађана.

Присутнима се обратио гене-

рал у пензији Драган Живановић, који је још једном подсетио како је тог дана 1999. године започела једна од најчувенијих битка током 78 дана НАТО агресије на Савезну Републику Југославију. „Тада је започета ваздушна операција са циљем да пешадијске снаге преко Кошара продру на територију СРЈ и направе упад до Ђаковице и нанесу огромне људске и материјалне губитке војсци, али су наши јунаци успели да сачувају границу и онемо-

гуће тај упад. Желим још једном да одамо почаст и изразимо вечну захвалност свим припадницима војске, а укупно их је 108, који су дали своје животе за одбрану отаџбине на простору Кошара“, рекао је између осталог генерал Живановић.

Парастос је служио свештеник крушевачке епархије, а две

пригодне музичке нумере извела је Сања Ивановић.

Након опела и полагања венца, присутни су обишли Спомен-собу у касарни „Цар Лазар“ где су се још једном евоцирала успомене на догађаје током агресије НАТО-а.

Мр А. Симоновски

Министар Стефановић уручио одликовање хероју са Кошара

ОРДЕН У ПРАВЕ РУКЕ

Потпредседник Владе и министар одбране др Небојша Стефановић уручио је 17. јуна Орден заслуга за одбрану и безбедност првог степена, додељен Указом председника Републике Србије Александра Вучића, заставнику прве класе Саши Радојевићу поводом обележавања 23. годишњице од завршетка битке на Кошарама.

- Припала ми је част да Вам у име председника Вучића уручим одликовање за све оно што сте урадили као заменик коман-

данта карауле „Кошаре“ у најтежим тренуцима за нашу земљу заједно са својим војницима из граничног батаљона. То је нешто на шта је Србија поносна и што неће заборавити, због чега Вам је председник и доделио Орден. Он иде у праве руке и заиста ми је драго да у нашим редовима имамо тако храброг човека –

рекао је министар Стефановић, који је истакао да је поносан што данас гласно говоримо о бици на Кошарама и дичимо се

нашим херојима, за разлику од неких ранијих времена, рекао је Стефановић.

Заставник Радојевић захвалио је председнику Вучићу и министру Стефановићу на додељеном одликовању, али, како је рекао, пре свега зато што цене и поштују Битку на Кошарама, као и жртву коју су дали они који су на Кошарама погинули.

- Ово није орден који сам ја лично заслужио, ово је орден који смо сви заједно заслужили у борби и заиста мислим да ће се њему обрадовати сви учесници битке на Кошарама – рекао је заставник Радојевић, који је као заменик командира карауле „Кошаре“ са својим војницима био свих 67 дана на положају од почетка до завршетка ове херојске битке.

Заједничко саопштење начелника Управе за војно здравство и начелника Војномедицинске академије

ВМА ОСТАЈЕ ВОЈНА БОЛНИЦА

Тешко је остати нем на низ измишљотина о раду Војномедицинске академије које су без трунке срама изнели поједини медији. Нећемо остати неми, јер војни лекари и медицинско особље који на ВМА свакодневно изгарају у борби за здравље пацијената ничим нису заслужили оваква омаловажавања.

Ауторима срамних тврдњи да је војска некада уживала поверење у народу и да је одавно отишла низ воду, те да је тако и са ВМА, за коју кажу да је данас једино позната по проблемима и скандалима, би најбоље било да то провере у самом народу. Открили би да је Војска и данас институција која ужива највеће поверење нашег народа, а поверење пацијената у ВМА би их истом јачином поразило у њиховим измишљотинама. Уједно, што се тиче њиховог саговорника - наведеног забринутог хирурга са ВМА, човек мора да се запита какав је то војни лекар који тврди да „Србија одавно нема војску и да би зато морала хитно да утврди чему јој служи ВМА“. Навикли смо да Војска Србије иритира својим постојањем различите, али овде је већ питање какав сте ви то онда војни хирург са ВМА.

Листе чекања, о којима ови медији тако помпезно пишу, нису заобишле ниједну здравствену установу у нашој земљи, нити у свету, па самим тим ни Војномедицинску академију, а која је, што је појединима очигледно недовољно јасно, пре свега намењена лечењу војних осигураника. Њих је да подсетимо и „хирурга“ само на територији Београда више од 30.000. Уз то, успева ВМА да збрине не само све војне осигуранике, већ и огроман број цивилних осигураника и да помогне свима.

Међутим, нормално је да због огромног притиска за збрињавање најтежих болесника приоритети у лечењу у установи нивоа

каког је ВМА свакако не могу бити општи интернистички амбулантни прегледи, па се листе чекања за основне прегледе и праве управо због тога. И то не само у ВМА, већ и у свим осталим здравственим установама. Приоритет у лечењу на ВМА свакако имају хитни случајеви, трауматске повреде, врхунска хирургија, попут трансплантације, али и малигнитети.

Војномедицинска академија поднела је и преузела велики део терета и у пандемији ковида, од марта 2020. године до ублажавања епидемиолошких мера прошлог месеца, била је скоро непрекидно у 24-часовном дежурству, како за војне тако и за цивилне осигуранике.

Колико су злонамерни наводи о Војномедицинској академији да се у њој не лече цивилни осигуранци говори и податак да је у 2021. години осим 200.018 војних и прегледано 180.362 цивилна осигураника. Стационарно/болнички је лечено 5.812 војних и 18.927 цивилних осигураника, изведено је 19.883 операција и урађено 2.612.076 лабораторијских анализа. У Центру за хитну помоћ ВМА, где се и даље средом, али и сваког другог дана упућују најтежи пацијенти које не могу или не желе да буду збринуте у цивилним здравственим установама, а приватна медицинска пракса нема просторне ни кадровске капацитете за лечење тежих

обољења код којих је међудисциплинарност кључна за успех, збринута је 14.381 војних и 64.544 цивилних осигураника, а од којих су најтежи случајеви остајали на болничком лечењу баш у овој здравственој установи. Током првих шест месеци 2022. године у Центру за хитну помоћ ВМА прегледано је 25.921 пацијената, а од тога 6.709 војних осигураника и 19.212 цивилних. Док су на Поликлиници ВМА урађене 79.903 интервенције. Све то сасвим довољно говори о поверењу грађана које ужива ВМА.

Војномедицинска академија била је и остала расадник највећих и најбољих стручњака из својих области, који су каријере широм света градили поносно се позивајући на стаж, специјализацију и радни однос заснован баш у ВМА. Одлив медицинског кадра није заобишао ни ВМА, као ни једну другу здравствену установу не само у нашој земљи, али ову установу и даље чине врхунски стручњаци, попут професора Зорана Хајдуковића, Радоја Додера, Ненада Перишића, Топлице Лепића, Ранка Раичевића, Предрага Алексића, Србољуба Стошића, Александра Томића, Дарка Мирковића, Бошка Милева и бројних других. И нисмо сведочили томе да лекари њиховог калибра напуштају нашу установу, а посебно не у тренуцима када на видело долази не само однос према професији коју су одабали, већ и патриотизам. То што се и они, који су отишли, и даље позивају на титулу лекара Војномедицинске академије док граде каријере у приватној пракси, довољно говори само за себе. Отужно је када онда говоре лоше о њој.

И ми ћемо наставити да улажемо у ВМА, не само у њено функционисање, већ и развој. У последњих годину дана запослено је више стотина лекара и других медицинских радника и на то смо поносни, а у припреми су и пројекти капиталног улагања у инфраструктуру ове војне установе. И ма шта разни душебрижници измишљали ВМА ће остати војна болница, баш као што је то и била од оснивања до данас, а њима оставамо да им се привиђа да Србија нема војску.

Бригадни генерал др
Радивоје Анђелковић
пуковник проф.
др Мирослав Вукосављевић

Ниш

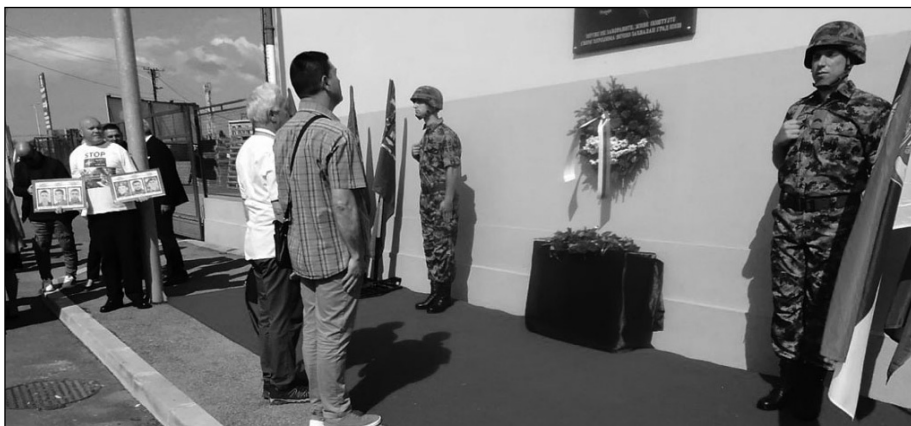
ПОНОСНИ НА ХЕРОЈЕ

У Нишу је, на Булевару хероја са Кошара, 14. јуна обележен датум завршетка чувене битке. Тој свечаности присуствовао је потпредседник ГрОд УВПС Ниш Небојша Живковић.

После тешких борби које су трајале од 9. априла до 14. јуна 1999. године, захваљујући надљудским напорима припадника ВЈ, извојевана је величанствена победа. Наше снаге су претрпеле велике губитке у људству, погинуло је 108 припадника Војске, а битка је означена као једна од најтежих и најзначајнијих у историји ратовања српске војске.

У знак сећања на херојску битку наших војника и старешина, снимљен је документарни филм „Ратне приче са Кошара“, играни филм „Кошаре“, у Нишу је подигнут споменик, а један булевар носи име по тим дивјунацима - Булевар хероја са Кошара.

З. Ј.

Састанак представника Гр.Орг. УВПС са управником Војне болнице Ниш

ПРОБЛЕМИ КАДРОВСКЕ ПРИРОДЕ

На позив управника Војне болнице Ниш, пуковника др сци мед. Вељка Милића 16. маја одржан је састанак са новоизабраним председником УВПС Ниш Зораном Јашовићем и председником Комисије за здравство УВПС Ниш Витомиром Панчићем.

Управник Војне болнице детаљно је саговорнике обавестио о бројним активностима те установе.

Ранија пракса је била да до оваквих сусрета долазило два до три пута годишње, што се показало веома корисним за обострано успешну сарадњу, а посебно за пружање здравствених услуга корисницима војних пензија. Међутим, због епидемије короне, више од две године, оваквих сусрета није било.

Што се кадровске попуне тиче, изнет је податак да недостају два лекара опште праксе и два лекара специјалиста опште медицине. Када је о хитној служби реч и кућној нези, те организацијске целине раде свакога дана до 14.30 часова. Касније ту функцију обавља цивилна хитна служба, што се показало као недовољно јер приоритет имају цивилни осигуранци. Ковид амбуланта, како је речено, наставља са радом.

Посебан проблем задаје недостатак уролога којих на „тржишту рада“ нема, а број уролошких пацијената је све већи. Управник Војне болнице Ниш је рекао да покушава овај проблем решити тако што ће војно здравство са пензионисаним уролозима склапати уговоре о привремено-повременим пословима.

Шест стоматолога опслужују само три техничара, што отежава рад стоматолошке службе. Веома отежан рад је и на неуропсихијатрији, јер су три неуропсихијатра отишла у пензију, а остала су само два. У поступку је пријем два неуропсихијатра из грађанства.

Недостаје и социјални радник, који због административног пропуста не може бити примљен, јер је на то радно место послато лице друге специјалности. Такође недостаје и велики број помоћног особља (сервира, хигијеничара и др). Раније је било 35 хигијеничара, а по новој формацији је предвиђено само 15, што је недовољно.

Као посебан проблем је наведен пример да већ три године није склопљен уговор са РЗЗО, нити уговор са институцијом која продаје слушне апарате, али је у току решавање проблема за издавање слушних апарата. Речено је да овакав уговор са РЗЗО неће бити склопљен до краја године.

Због немогућности да се цивилни осигуранци хоспитално лече у Војној болници, постојећи капацитети су искоришћени само око 30%.

Војно здравство нема склопљен уговор за коришћење барокоморе, те пацијенти из Ниша морају да иду на ВМА, где се дуго чека. Бројне примедбе војних осигураника су на двомесечно прописивање терапије док се за цивиле то чини на шест месеци.

Војне апотеке нису добро снабдевене лековима. Због недостатка медикамената скоро половина рецепата се оверава, како би пацијенти могли да набаве лек у цивилним

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у јуну 2022. године

ЗА ЛЕТЊИ ОПОРАВАК

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи, Удружења војних пензионера Србије, Извршни одбор, на седници одржаној 1. јула 2022. године, размотрио је захтеве достављене у јуну 2022. године и донео одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника ОпОр Бачка Топола НБ: 34.000 почлану 12.475,00 динара;
ОпОр Зрењанин МП: 34.000 почлану 9.805,96 динара;
ОпОр Врање МД: 32.000 почлану 10.495,00 динара;
ОпОр Ниш МН: 32.000 по члану 13.923,33 динара;
ОпОр Смедерево СЉ: 34.000,00 – по члану 15.485,20 динара;
ОпОр Панчево ЈЖ: 32.000,00 – по члану 10.643,81 динара;

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. и члана 3. став 2. Правилника, без ограничења по издржаваном члану.
ОпОр Краљево СВ: 15.000
ОпОр Панчево ВС: 20.000
ОпОр Краљево МТ: 20.000
ОпОр Зрењанин МЈ: 25.000
ОпОр Зајечар УИ: 25.000
ОпОр Нови Сад ПМ: 25.000
ОпОр Ниш ЦР: 25.000
ОпОр Краљево ТЗ: 25.000
ОпОр Ниш ЂС: 25.000
ОпОр Ниш ВС: 10.000
ОпОр Вождовац СМ: 25.000
ОпОр Смедеревска Паланка ПМ: 10.000

ОпОр Сремска Митровица БС: 10.000
ОпОр Алексинац МС: 10.000
ОпОр Земун СВ: 20.000
ОпОр Шабац КР: 15.000
ОпОр Обреновац НР: 10.000

Новуна средства су упућена на текуће рачуне 6. јула 2022. године. Захтеви који буду достављени од 1. јула до 31. јула 2022. године, и који нису решени а достављени су, биће решавани почетком августа 2022. године.

Извршни одбор

апотекама, што је неисплативо.

У току је набавка скенера и одређеног броја дијагностичких уређаја и апарата, који захтевају допунску обуку за употребу.

Попуна санитарним возилима је крајње неповољна, тако да до ВМА само једно возило може превозити пацијенте, а остала су на истеклу ресурса.

Предузете су мере да се у току ове године уведе електронска обрада докумената пацијената, као и увођење е-рецепата, што је у цивилном здравству одавно урађено

З. Јашовић

Одржана седница Скупштине УВПС

ПОДРШКА ИЗАБРАНОМ РУКОВОДСТВУ

Изборна седница протекла је у анализи постигнућа у последње четири године, које је значајније пореметила пандемија коронавируса. Једна од једнодушних опредељења војнопензионерске популације јесте општи консензус да се пензијско и инвалидско осигурање врати под окриље Фонда за социјално осигурање војних осигураника. За председника УВПС поново је изабран Љубомир Драгањац.

У Свечаној сали Дома Војске Србије у Београду 10. јуна одржана је седница изборне Скупштине УВПС којој су присуствовали представници општинских и градских одбора Удружења војних пензионера Србије из свих крајева Србије. Међу многобројним гостима био је и државни секретар у министарству одбране Александар Живковић. Седници Скупштине присуствује је 78 делегата од 79, па је могла пуноправно да одлучује.

Скуп је отворио и госте поздравио председник УВПС Љубомир Драгањац. Радом седнице руководило је радно председништво састава Марко Неговановић, председник и чланови Зоран Јашовић, Ибра Мањика, Живан Марковић и Љубомир Драгањац.

На седници је анализиран рад Удружења у последње четири године и трасирани задаци за наредни период.

Рад Скупштине поздравили су гости. Државни секретар у Министарству одбране Александар Живковић

редовно прати активности УВПС и подржава рад организације. Он је, између осталог, рекао: „У име министра одбране др Небојше Стефановића поздрављам вас и захваљујем на свему што сте дали систему одбране, док сте били у активној служби. Имали смо шта да научимо од вас. Захваљујем вам и на постигнутим резултатима у овом периоду. Ми дајемо подршку вашим активностима. Код нас постоји воља за решавање ваших проблема“.

На заједничком задатку

Представник Клуба генерала и адмирала Србије генерал у пензији Саво Сокановић је поздравио скуп у име тог удружења и пожелео успешан рад. Подсетио је да УВПС и Клуб имају око 80 одсто заједничких задатака. Војним пензионерима је пожелео личну и породичну срећу.

Председник Удружења војних пензионера у Републици Српској Раде Вуковић такође је поздравио присутне и Скупштини зажеleo успешан рад. За-

хвалио је председнику УВПС на помоћ коју пружа Удружењу војних пензионера Републике Српске.

„Успоставили смо успешну сарадњу са удружењима УВПС у Пожаревцу и Новом Саду па се захваљујем колегама Страхинићу и Орељу. Били су наши гости у Бања Луци, а имали смо част да је са нама био и градоначелник престонице Републике Српске. Имамо добру сарадњу и са удружењима у Ваљеву и Краљеву. Ми смо придружени чланови нашег удружења и имамо свог делегата на Скупштини и зато вам се захваљујемо“, рекао је Вуковић.

О раду Удружења у последње четири године извештај је поднео председник Љубомир Драгањац.

„Удружење постоји и делује 29 година и формирано је у време хиперинфлације и највеће економске кризе. Опстало је у агресији НАТО-а на СРЈ и преживело нечувене и невиђене санкције које су увеле УН нашој држави. УВПС је променило три државе:

СРЈ, Србију и Црну Гору а сада делује у Србији.

Хиперинфлација је довела војно-пензионерску популацију, као и већину грађана, на ниво преживљавања. Ситуацију је значајно отежало повлачење јединица и чланова породица из Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине и Македоније и њихов смештај у неусловне објекте. Хиперинфлација је потпуно обезвредила новчана примања, а ако на дан примања нису била утрошена, већ сутра су била потпуно обезвређена.

Војни пензионери којима су породице остале у отцепљеним републикама то стање су веома тешко подносили јер у СРЈ много тога није могло да се обезбеди. Целокупна војнопензионерска популација стоички је подносила све тешкоће које су настале хиперинфлацијом нечувеним санкцијама и ратним сукобима у Хрватској и Босни и Херцеговини и потпуно су били опредељени за свој народ и државу. Бројни су примери добровољног јављања у ратне јединице како би својим знањем и искуством допринели успешном извршавању задатака.

Рад у условима пандемије

Сложена друштвено-економска ситуација, бројни проблеми које су војни пензионери имали наметнула је потребу формирања удружења које ће им пружити помоћ у остваривању права из области: пензијског и инвалидског осигурања, здравственог и социјалног осигурања, стамбеног обезбеђења, побољшања статусног и материјалног положаја у остваривању права из области ПИО и здравственог осигурања и социјалне заштите“, казao је Драгањац.

Председник је истакао да су наведене области биле и остале делокруг деловања УВПС уз бројне специфичности изазване проглашавањем ванредног стања у земљи због епидемије коронавируса. Потпуна изолација особа старијих од 65 година паралисала је активности месних, општинских, градских одбора као и ИзОд, ГлОд и председника УВПС. Свим општинским и градским организацијама наложено је да се придржавају мера које је прописала држава и да се сви контакти одржавају путем телефона и имејлова.

„Интерна телефонска мрежа одиграла је значајну улогу у остваривању комуникација унутар организације. Путем телефона подношени су извештаји, постављана питања, дељени савети, даване инструкције за рад.

Сајт УВПС преузео је информативну улогу јер су готово свакодневно објављиване информације и упућивани савети за решавање проблема. До престанка ванредног стања објављен је 51 прилог, што је десет пута више у односу на редовно стање. Сајт УВПС у време епидемије короне имао је незамењиву улогу у информисању чланства општинских и градских организација. Ангажовање Удружења за време епидемије захтева посебну анализу на једној од предстојећих седница

ГлОд УВПС.

Промена начина усклађивања војних пензија довела је до великог смањења пензија у односу на плате професионалних војних лица и сада се пензије крећу од 55-60% у односу на плате професионалних лица.

Целокупна ситуација око војних пензија веома је погоршана од када је донет закон да се војне пензије усклађују на исти начин као и цивилне пензије. Започели смо разговоре са представницима МО и ГШ о подржавању наше иницијативе да се пензије поново усклађују са платама професионалних лица. Инсистирамо на враћању пензијског осигурања војних лица у Фонд за СОВО. Приметно је заостајање пензија у односу на плате професионалних лица. Прошле године плате професионалних лица су повећане три пута а пензије су усклађене само једном. Како правдати чињеницу да активни заставник прве класе има већу плату од износа пензије једног пуковника. Постоје огромне разлике у износу пензија за лица истих елемената само у различито време пензионисаних. Та разлика је код неких чинова и до 30.000 динара, нагласио је председник.

Враћање закинутог дела пензија од 2014. до 2018. године је на дугачком штапу, навео је Драгањац уз констатацију да су покренуте и бројне тужбе а неке су стигле и до Стразбура. Очекује се одлука Европског суда за људска права, чије доношење понекад траје скоро пет година.

Електронски рецепти идуће године

„Војно здравство не испуњава очекивања корисника здравствених услуга и општа је оцена да оно заостаје за цивилним.

Вирус корона погоршао је здравље војних осигураника и сада се суочавамо са постковид компликацијама. Били би неправедни ако овом приликом не би одали признање војном здравству за све што је учинило у борби за тим вирусом.

Прелазак на електронске рецепте може се очекивати до краја марта 2023.године.

Стамбена ситуација се није значајније променила на боље. Фаворизација професионалних припадника ВС у односу на војне пензионере довела је до тога да не мали број пензионера чека на стан дуже од 30 година. Удружење војних пензионера је против доделе станова путем „брзих прстију“. Наиме, тим поступком се грубо руши систем рангирања приликом доделе станова, који је грађан и дограђиван у последњих неколико деценија. Све је више слу-

КО СУ ЧЛАНОВИ ГЛАВНОГ ОДБОРА

Општинске – градске организације су за чланове Главног одбора Скупштине УВПС предложили, а Скупштина их изабрала, Божицара Бабића, Симеона Туманова и Косту Новаковића из ОпОрг УВПС Нови Београд; Славка Дошеновића из ОпОрг Земун; Владана Матовића из ОпОрг Раковица; Добривоја Димитријевића из ОпОрг Вождовац – Савски Венац; Марка Негованића из ОпОрг Врачар; Милорада Ореља из ГрОрг Нови Сад; Милана Савића из ГрОрг Крагујевац; Ђурђа Радмановца из ГрОрг УВПС Крушевац; Драгослава Грујића из ОпОрг Смедеревска Паланка; Драгана Петровића из ГрОрг УВПС Пирот; Зорана Јашовића из ГрОрг Ниш; Зорана Лубуру из ГрОрг Врање; Радослава Милошевића из ОпОрг Прокупље; Радоја Томашевића из ГрОрг Краљево; Ратка Ђорђевића из ГрОрг Ужице; Мира Радића из ГрОрг Ваљево; Синушу Весића из ГрОрг Суботица; Светислава Петровића из ГрОрг Сремска Митровица и Живана Марковића из ГрОрг Панчево

За чланове Надзорног одбора Скупштине УВПС изабрани су:

Миле Глумац (председник), Веселко Плазанчић (заменик), Љиљана Стојковић (члан), Горан Лабан (члан) и Ђорђе Марковић (члан).

Готово све одлуке донете су једногласно

чајева да активни потпоручник као самац добије трособан стан, а да вишечлане породице официра и подофицира у пензији који су, између осталог и ратовали неколико година, штитећи

Делегати су с пажњом пратили излагање председника УВПС Љубомира Драгањца

нејач и територију, и даље живе мењивим подрумима.

Уколико остане на снази поступак „брзих прстију“ треба размотрити могућност да отплату станова за војне пензионере преузму њихова деца, што би било пропраћено одговарајућом судско-административном процедуром.

На многим скуповима војних пензионера потенцирана је потреба да се у оквиру система одбране формирају геронтолошки центри. Пре пандемије била је планирана изградња геронтолошког центра на простору Карабурме, где се сада налази ковид болница. Очекују се да се по престанку ширења вируса корона приступи финализацији формирања таквог центра. Потребно је да слични центри буду формиран у Нишу и Новом Саду. Тиме ће бити испуњено опредељење Министарства одбране да тај систем води бригу о свом кадру од тренутка ступања на школовање, преко деценија војне службе, до последњих тренутака живота.

Нарочито добри резултати постигнути су у области социјалне и хуманитарне помоћи члановима чија су ниска примања, а имају вишечлане породице. По томе се наше удружење разликује од многих других. То је наша највећа дика, а резултат је челичног другарства које је владало у војним колективима и изграђеном ставу бриге о људима и опредељења да својим колегама треба помоћи да преброде материјалне недаће.

Већину организација мучи недостатак простора за рад. Уз све покушаје УВПС да посредством МО дође до одређеног броја просторија, до сада нису учињени значајнији помаци. Једно од решења је и сарадња са цивилном организацијом пензионера.

Тежишта деловања

У наступајућем изборном мандату органи Удружења тежиште деловања треба да усмере на: (1) Враћање пензијско-инвалидског осигурања у надлежност Фонда за социјално осигурање војних осигураника и нивелисање садашњих пензије у складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању; (2) Доношење Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника којим се не умањују досадашња права; (3) Учлањењу новопензионисаних официра и подофицира, а посебно породичних пензионера; (4) Изради посебне студије о раду органа Удружења у ванредним ситуацијама са тежиштем на пандемију вируса корона; (5) Организовање социјалне и хуманитарне помоћи на свим нивоима удружења, у складу са расположивим средствима и капацитетима; (6) Доношење прописа да отплату станова за војне пензионере могу да преузму њихова деца.

Удружење ће тежиште деловања усмерити према људима, пружаће им све врсте помоћи и подршке у остаривању закинутих права. Жеља нам је да имамо задовољне војне пензионере, који су деценијама рада и ратовања то и заслужили, тим речима је завршио излагање Љубомир Драгањца.

Уследиле су дискусије по поднетим извештајима. Божидар Бабић је навео да су органи УВПС били успешни. Заложено се за свестрану анализу досадашњег рада УВПС, из чега би се закључило како даље. Идуће године предстоји обележавање 30 година рада и деловања УВПС.

„Бројне околности, а и број чланова УВПС су се променили. И Статут је потребно мењати. Треба одредити задатке шта и како урадити. Оно што је било у надлежности Општинског одбора УВПС Нови Београд је урађено. Треба доћи до нових решења. Потребно је да Скупштина усвоји активности за рад по овом питању“, рекао је Бабић.

Извршном одбору Главног одбора УВПС захвалио је Ратко Ђорђевић из Ужица. Изнео је чињеницу да је организација у том крају снимила социјални статус чланова. Заложено се да пензије треба вратити у систем Фонда за СОВО. Изразио је незадовољство што пензије значајније заостају за платама активних војних лица.

Поздрављајући делегате Милан Савић из Крагујевца истакао је потребу за обновом чланства. Пожалио се у име тамошњих војних пензионера да је тешко заказати преглед на ВМА. Изнео је и став о већем ангажовању Удружења за побољшање личног стандарда војних пензионера. Изнео је потребу да Удружење да овлашће-

ње организацијама да могу да склапају уговоре од значаја за чланове.

Иван Милошев из Ниша говорио је о потреби да се донесе одлука шта даље. Навео је да војни пензионери нису задовољни здравственим обезбеђењем. Заложено се за формирање Геронтолошког центра у Нишу и да за то има простора који нису у функцији, попут зграде Регрутног центра или бившег Војног затвора. Напоменуо је да треба радити на имиџу УВПС.

Своју дискусију о виђењу организације УВПС и предлозима за унапређење праксе, приложио је Милан Калчић из новобеоградске организације.

Изабран и Извршни одбор ГО УВПС

За председника УВПС поново је изабран Љубомир Драгањца. Скупштина је изабрала Главни одбор, а Главни одбор, на првој седници организоване после завршетка седнице Скупштине, Извршни одбор Главног одбора УВПС. Потпредседник није изабран јер је досадашња пракса била да се на ову дужност бира правник. С обзиром на то да није пронађена одговарајућа личност Скупштина УВПС је једногласно усвојила предлог да се не бира потпредседник УВПС, а да се избор изврши дописним путем или на следећој Скупштини УВПС.

На крају седнице делегатима и гостима се обратио председник УВПС Љубомир Драгањца:

„Поштовани делегати Скупштине, Поштовани војни пензионери, захваљујем на указаном поверењу које нас обавезује да се максимално ангажујемо на остваривању програмских циљева и задатака и активности које смо данас усвојили. Вама, и свим општинским и градским организацијама захваљујем на испољеном јединству које је гаранција успешног рада. Свима желим добро здравље и да се што више дружимо и међусобно помажемо“.

За председника Извршног одбора ГО УВПС, на седници Главног одбора која је уследила одмах после Скупштине УВПС, изабран је Зоран Вучковић, за потпредседника Слободан Петровић, а за чланове Остоја Поповић и Славољуб Сталетовић.

3. Пешић

Свечану Скупштину отворио је Миломир Миладиновић

Свечана седница Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије

НЕКИ НОВИ ИМПУЛСИ

Покренута је иницијатива да се подигне споменик војнику Стојану Мирковићу који је 1991, остао на вечној стражи у минираном складишту Беденик, заједно са народним херојем Миланом Тепићем. Заслужним појединцима додељена признања.

У Свечаној сали Дома Војске Србије у Београду 14. јуна одржана је свечана седница Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије. Том скупу су присуствовали генерали и адмирални чланови Клуба и представници Министарства одбране и Војске Србије. На седници су уручена признања у виду медаља и захвалнице заслужним члановима, сарадницима и пријатељима Клуба.

Свечану седницу Скупштине Клуба отворио је председник генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић, који је поздрављајући присутне рекао:

„Није прошло много времена од редовне седнице Скупштине, када смо анализирали рад и донели закључке за даље деловање. Иако је од тада прошло релативно мало времена, десили су се значајни догађаји за које ценимо да ће имати велики утицај у наредном периоду. То су избори у нашој земљи и Специјална операција војске Руске Федерације у Украјини. О томе нећу да говорим, јер велики број наших чланова учествовао је у ТВ емисијама посвећеним тим догађајима и то доста успешно.

Покренули смо иницијативу за подизање споменика војнику Стојану Мирковићу,

Највише признање Клуба Медаља српских генерала уручена је државном секретару Александру Живковићу

који је са херојем, мајором Тепићем, погинуо у складишту муниције у Беденику код Бјеловара. Одлука да остане са својим старешином равна је оној мајора Милана Тепића да складиште дигне у ваздух, јер је могао да изађе из складишта и спасе свој живот. Заклетва коју је као војник дао, била је јача од свега.

Предлог је достављен Министарству одбране, Министарству за рад запошљавање, борачка и социјална питања и Скупштини града Београда.

Покренута је иницијатива према удружењима бивших припадника наше војске да заједнички и усаглашено делујемо, када су у питању права и њихове потребе (запошљавање чланова породица, лечење, додела станова и усаглашавање пензије са

законом), јер нажалост сви војни пензионери нису и чланови Удружења војних пензионера Србије.

Министарство за рад, запошљавање борачка и социјална питања доделило је Клубу средстава за израду Пројекта „Распад Југославије и страдање Српског народа“. У наредна четири месеца треба да буде завршен рад.

Редовно учествујемо на обележавању значајних догађаја из историје Србије. Обележили смо годишњицу агресије НАТО-а на нашу земљу полагањем венаца на спомен-обележја.

Сарадња са Министарством одбране и Министарством за рад запошљавање борачка и социјална питања је добра, уз обострано уважавање, подршку и захвалност.

Одржавамо добру сарадњу у оквиру Међународне конференције генерала и официра у резерви и пензији. Имамо добре односе са делом изасланика страних армија у нашој земљи. Желимо да та сарадња буде са изасланицима свих армија, али неки постављају захтеве под којим условима би хтели да сарађујемо“.

Интензивно је Клуб ангажован на одмрзању служења војног рока. Наилази се на разумевање већине медија и саговорника што је, чини се, уродило плодом. Као што је познато и председник Србије Александар Вучић сагласан је са том идејом.

„У складу са одлуком Скупштине Клуба, дружимо се трећег четвртка у месецу, што се показало као потребна активност.

Сматрамо да на достојанствен начин заступамо наше интересе и да Клуб поштује Статут и одлуке Скупштине, да смо нестраначко, струковно удружење и да својим деловањем можемо допринети угледу Клуба и користи Србије у целини“, нагласио је Миладиновић.

У наставку рада седнице Скупштине Клуба, додељена су признања заслужнима, о чему је одлуку прочитао председник Извршног одбора, генерал др Лука Кастратовић.

Највише признање, Медаља српских генерала, Клуба генерала и адмирала Србије за остварене изванредне резултате у раду и афирмацији Клуба у земљи и иностранству, додељено је: Марку Неговановићу, генерал-потпуковнику у пензији, Александру Живковићу, генерал-потпуковнику у пензији, Мирку Мијовићу, генерал-мајору у пензији, Љубисаву Тодоровићу, генерал-мајору у пензији и Жарку Лазаревићу, бригадном генералу у пензији.

Као знак посебног признања за изванредну сарадњу и допринос на афирмацији Клуба генерала и адмирала Србије, за почасног члана Клуба генерала и адмирала Србије проглашен је мр Николи Шаиновићу, на основу чега му припада и повеља.

За остварене резултате у сарадњи са Клубом генерала и адмирала Србије и за допринос његовој афирмацији, додељене су захвалнице др Радугу Прелевићу, пуковнику;

Драгану Милковићу, пуковнику; др Михаилу Зоговићу, пуковнику; Горану Иконићу, пуковнику; Зорану Бобару, потпуковнику; Радославу Шкорићу, генерал-мајору у пензији; Божимиру Пилчевићу, генерал-мајору у пензији; Миодрагу Капору, државном секретару, Весни Иваниш, медицинској сестри ВМА, Сими Бајићу, благајнику Клуба.

З. П.

Поводом изјаве Клингбеила „да је војна сила легитимно политичко оруђе“

КРАТКО ПАМЋЕЊЕ

„Ратни говори данашњег председника СПД-а Клингбејла су последњи смртни ударац за пацификаторску политику Вилија Бранта. Наш народ, а и други, скупо ће платити ово неутемељено брбљање о „немачком лидерству“, наводи Вили Вимер.

Аустријски дипломата је разговарао са америчким представником. У авиону *Луфтханзе* на путу од Београда до Франкфурта разговор је био толико гласан да остали путници нису могли да не слушају шта је Бечанин непрестано причао човеку из Вашингтона. Америка мора да покаже „лидерство“ на Балкану, лидерство, лидерство. Оба господина су била на путу за Рамбује, последњи ексер у ковчег рата против Југославије.

Ретроспективно, са овим вођством, САД су вратиле рат у Европу преко свог „лидерства“. При томе им није био потребан подстицај из Беча. Још од Волфовицеве доктрине из 1991. године, свима је било јасно шта САД желе у Европи. Касније сте то недвосмислено рекли на конференцији у Братислави 2000. године. Стратешка грешка генерала Ајзенхауера из 1944. морала је да се исправи на Балкану. Године 1944. Ајзенхауер се уздржао од стационирања америчких копнених трупа на Балкану. То је морало да се промени током 1990-их, што је и учињено оснивањем највеће америчке војне базе „Бонд Стил“ на Косову. Исто тако, радило се и о потискивању постојећег и традиционално нарастајућег руског утицаја са Јадрана до иза Волге. Нова „гвоздена завеса“ широм европског континента требало је да трајно држи Москву подаље од Европе којом доминира Америка. Москва треба да изгуби своје место у Европи и да више не припада европској породици народа.

Да ли је оно што су САД урадиле онда, и то не само у Европи, изазвало господина Клингбајла (СПД) да позове на „немачко вођство“ у Европи на начин да се тако нешто сада оправдава под куполама немачких тенковских хаубица у Украјини? Осетљивост Берлина је очигледна из чињенице да се немачко тешко наоружање међународној јавности представља као да је стигло у Украјину оног дана када су се други сетили да је овај дан био, јесте и остаће повезан са нападом Немачког Рајха на тадашњи Совјетски Савез. Звучи онда у правом смислу речи

Оклопно возило Гепард испаљује ракету типа Стингер

„историјски несвесно“ у смислу Рихарда фон Вајцзека, када господин Клингбајл лапрда о томе да „има право да тражи вођство“.

Али постаје још боље ако наставите да слушате господина Клингбеила. После завршетка Другог светског рата са Немачком, смртоносан рат у Украјини мора да је нешто попут „Буђења Успаване лепотице“. Према речима господина Клингбеила, „после скоро 80 година повучености, Немачка сада има нову улогу у међународном координатном систему“. Тако изгледа „Прекретница“ („Zeitenwende“) када се занемари умерена немачка политика заснована на компромису са суседним земљама од 1949. године, поражена и удаљена од било каквог унутрашњег или спољашњег убеђења. Ево шта је дочекао, и поред тога што у Повељи УН и данас постоји формулација о пораженим државама. Према господину Клингбејлу, Немачка мора да „војну силу посматра као легитимно политичко оруђе“.

Наслеђе Герхарда Шредера из рата у Ираку огледа се у томе шта је могуће очекивати од рата под контролом НАТО-а и у томе што је глобални пружалац услуга НАТО у глобалном интересу Америке. Као да није довољно лагати наш народ из рата у рат и гази

ти монопол УН на употребу силе. Немачко вођство? Господин Клингбеил вероватно није једини који има тако кратко памћење да је заборавио оно што је определило велике делове Велике Британије у њиховом антиевропском ставу током кампање за Бреگزит: нису желели да буду под утицајем Берлина преко Брисела. То је требало да се промени и то не само код Британаца?

Брз као ротор, немачки савезни председник Штајнмајер се последњих недеља опростио од утемељене немачке спољне политике, у чијем је обликовању и сам помогао. Да ли признање сопствене погрешне процене

говори за „немачко вођство“ у другом? Да ли желите да угодите снагама у балтичким државама, које парадирaju са ветеранима Вафен-СС на њиховим улицама, или снагама у Пољској, које су хтеле да инкорпорирају ово немачко срце са Русијом пре ескалације у Кенигсбергу? Као што од Потсдамске конференције јавно траже украјинску Галицију и тако потапају европску границу на Висли? Треба ли отворити буре барута повезан са појмом „Одра-Ниса“? У сваком случају, на Западу постоји „трговачки став“, који је одговоран за одржив оквир европских правила.

Уосталом, политика Вилија Бранта је била та која је дала одлучујући немачки допринос миру у Европи. Не само да би се требало усудити на „више демократије“, већ би из Немачке требало да потиче политика „добросуседства“. Ратни говори данашњег председника СПД-а Клингбејла су последњи смртни ударац за пацификаторску политику Вилија Бранта. Наш народ, а и други, скупо ће платити ово неутемељено брбљање о „немачком лидерству“.

Вили Вимер, (22. јун 2022)

Изворни текст:

<https://www.nachdenkseiten.de/?p=85088>

Агресија НАТО-а на СРЈ 23 година после

ЧИН ПРОТИВ ЖИВОТА И ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Објективна историја ће са потребне временске дистанце засигурно оценити да је напад на Србију (СРЈ) 1999. године био миленијумска грешка НАТО-а и САД. Иако у свему инфериорнија Србија је 78 дана одолевала покушајима да се освоји њена територија и покори народ.

Од како је НАТО, вољом моћника, пре свега САД, од одбрамбеног савеза постао агресивна сила за покорвања народа и освајање планете, укључујући и експлоатацију туђих националних богатстава, историја човечанства добила је сасвим нови ток. Наиме, те 1999. године 19 најразвијенијих земаља света, мимо одлуке Савета безбедности УН, грубим гажењем међународног права, насрнуло је готово свим расположивим средствима, међу којима и оним која су забрањена, на малу суверену државу. Био је то преседан у међународним односима, који је судећи по дешавањима после тог догађаја, постао правило у деловању Запада. Сукоби што су уследили после агресије на Србију (СРЈ), показали су да је тај рат био експеримент у живо за примену мера које су агресора претварали у жртву и обрнуто.

Брутална агресија у којој НАТО ни применом најсавременијих технологија за извиђање из ваздушног простора, укључујући шест до осам авакса и 8-12 сателита непрекидно, није успео да уочи борбени распоред наше војске, па су онда чинили тешке злочине гађајући цивилне циљеве.

За све време агресије НАТО-а није уништена нити заробљена ни једна команда, јединица и ратна застава ВЈ. Није заробљен ни један припадник ВЈ и није освојен ни један квадратни километар територије СРЈ.

Планиране снаге за почетак агресије од 464 авиона и око 450 крстарећих ракета, за 78 дана нарасле су на око 1.040 авиона и на око 1.000 крстарећих ракета. Број дефинисаних објеката за дејство у првој фази од око 300 увећан је на преко 3.000 на крају агресије. Интензитет дејства од 1.146 (164 дневно) полетања борбене авијације у првој седмици рата, увећан је на 2.565 (366 дневно) у десетој седмици рата. У агресији су први пут употребљени нови нападни системи (авиони и крстареће ракете), међу којима и стратегијски бомбардер В2-А, као и нова оружја, од којих се издвајају: тзв. мека бомба („Soft Bomb“) BLU-114В и бомбе за директне нападе (JDAM) типа GBU-31, 32 и 37. Под удар НАТО оружја стављена је цела територија СР Југославије, сви њени људски и мате-

Агресија НАТО-а уследила је после неуспешних преговора о решењу кризе на Косову, вођених у Рамбујеу и Паризу фебруара и марта 1999. године.

ријални потенцијали, културни и верски објекти и објекти инфраструктуре. Извршено је око 2.300 напада са око 8.800 ватрених дејстава, при чему је лансирано око 415.000 пројектила различите врсте, са око 22.000 тона убојног терета.

Злочин против мира

Са око 1.991 ватреним дејством под удар НАТО бомби стављено је 1.026 објеката инфраструктуре, културе, привреде, здравства, образовања и верских објеката, од чега је 119 уништено, а 907 оштећено. У тим разарајућим дејствима НАТО бомбе и ракете су уништиле: 7 индустријских и 5 привредних објеката; 11 објеката енергетских постројења; 87 објеката инфраструктуре; 38 мостова; 28 радио и ТВ репетитора и предајника. Онеспособљено је 470 км путева и 595 км пруга. Уништено је и оштећено око 25.000 стамбених објеката.

Разарањем привредних потенцијала земље, без посла је остало око 500.000 радника, а за више од 2 милиона становника угрожена је егзистенција.

С обзиром на начин како је агресија почела и чињеницу да нису поштоване одредбе међународног хуманитарног и ратног права, НАТО је агресијом на СРЈ извршио злочин против мира и злочин против цивилног становништва.

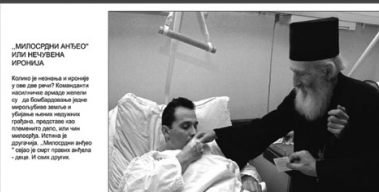
Командант Треће армије ВЈ генерал-пуковник Небојша Павковић рекао је 31. априла војницима Приштинског корпуса, које је обишао у у зони дејстава, да као браниоци Космета улазе у легенду, јер испишу најславнију страницу у савременој историји српског народа. Он је с друге стране агресору поручио да нема толико бомби колика је југословенска љубав према слободи и према отаџбини.

Командант Треће армије који заједно са командантом Приштинског корпуса генерал-мајором Владимиром Лазаревићем посетио јединице тог корпуса, одао је браниоцима признање за изузетно храбро и професионално извршавање задатака.

„Познато вам је да је 1389. године Србија пала у ропство. Ове 1999. године покушавају да нам поново узму Србију, јер се Србија брани овде на Космету. Космет си-

НАТО РАНЕ ВЕЧНО БОЛЕ

Пројектили НАТО-а убили су 79 дечака и девојчица, 2.700 деце је рањено и тешко повређено

"Милосрђи Анђео" или НЕПОВЕНА КРИВИЦА

Великогласни Плач

ЖРТВЕ АГРЕСИЈЕ / VICTIMS OF THE AGGRESSION

Србија: младић Голубовић, безбедности

ЖРТВЕ АГРЕСИЈЕ / VICTIMS OF THE AGGRESSION

Србија: младић Голубовић, безбедности

ЖРТВЕ АГРЕСИЈЕ / VICTIMS OF THE AGGRESSION

БЕОГРАД: Пројектили НАТО-а убили су 79 дечака и девојчица, 2.700 деце је рањено и тешко повређено

ЖРТВЕ АГРЕСИЈЕ / VICTIMS OF THE AGGRESSION

БЕОГРАД: Пројектили НАТО-а убили су 79 дечака и девојчица, 2.700 деце је рањено и тешко повређено

ЖРТВЕ АГРЕСИЈЕ / VICTIMS OF THE AGGRESSION

ОДНОС ЗАРАЂЕНИХ СТРАНА

Стране у сукобу	Број Земаља	Површина (000 км ²)	Број станов. (милиона)	БНД (милрд. \$)	БНД по становнику (\$)	ДБ (милрд \$)
НАТО	19*	22.327,24	743,83	11.731,15	13.532	3.311,94
СРЈ	1	102,00	11,5	21,94	1.980	3,85
Однос:	19:1	228,7:1	67,3:1	518,3:1	5,83:1	860,3:1
НАТО + Суседи	25	23.907,05	797,75	11.617,01	10.761,5	3.367,24
СРЈ	1	102,0	11,05	21,94	1.980	3,85
Однос:	25:1	234,4:1	72,2:1	529,5:1	5,44:1	874,61:1

БНД - бруто национални доходак ДБ - државни буџет

* - У току агресије, на самиту у Вашингтону 23. априла у НАТО су примљене Мађарска, Чешка и Пољска.

гурно неће дати Србију, нити ће Србија дати Космет. Због тога будимо поносни на све оно што сада радите за своју отаџбину", поручио им је Павковић.

Признања нашој ПВО

Командант ескадриле ловаца Ф – 16 Холандије Ј. Т. Бекер изјавио је: „Југословенска противваздушна одбрана је једна од најбољих на свету“.

Коен и Шелтон – Саопштење сенатском комитету за војна питања: „Српска противваздушна одбрана је опасна ваздушна одбрана. Војска Југославије успешно је сачувала највећи део свог најбољег оружја из противваздушне одбране. Због таквог тешког непријатеља, авиони НАТО-а су морали да лете на много већим висинама, што је значајно умањило ефекат напада“.

У укупном америчком учинку за време агресије, по монструозности се издвајају

активности у којима се њихови припадници били једини извршиоци. У 57 напада на територију Србије изbacили су 156 контејнера са 37.440 касетних бомби, углавном на цивилне објекте. Само су амерички пилоти имали „привилегију“ да територију Србије заспу са 31.000 пројектила са осиромашеним уранијумом, знајући добро са каквим злом контаминирају читав регион.

Авијација НАТО-а је 1.991 пут напала 986 цивилних објеката, од чега је 119 потпуно уништено, а 867 тешко оштећено. Никада нећемо заборавити бомбардовање Ниша, Сурдулице, Новог Пазара, Ћуприје, Варварина и Алексинца, јер је тада убијено и рањено навише цивила, али ни дејство по избеглицима колонама, возовима, аутобусима, болницама, информативним центрима и другим цивилним објектима.

Пропагандисти НАТО-а згроженој светској јавности нудили су причу о колатерал-

ној штети. Међутим, употреба високо софистициране ратне технике и најмодернијих борбених авиона наведе на закључак да колатералне штете није уопште било, што је касније обелодањено из белешки главнокомандујућег снагама НАТО-а у овој агресији, америчког генерала Веслија Кларка, „...Првобитни планови су претпостављали да ће врховни командант НАТО-а за Европу имати овлашћења да гађа мете из свих категорија које утврде политички лидери НАТО-а, али је Вашингтон наметнуо обавезу да се

одобрава мета по мета. Према британском закону, мете које гађа било који авион из базе у Великој Британији морали су одобрити њихови правници. Французи су захтевали бољи увид у планирање мета и у нападе, и наравно морале су постојати сталне консултације са седиштем НАТО-а као и са другим земљама“.

То довољно говори да нема никакве сумње да су више од хиљаду цивилних објеката били мета и да су сваку крстарећу ракету, бомбу или пројектил одобрили политички лидери НАТО-а. При томе, треба назначити да се тачно зна по којим цивилним објектима и колико пута је дејствовало ваздухопловство САД, а то је близу 80 одсто од укупних дејстава – сразмерно томе је њихово учешће у наношењу цивилних губитака и материјалне штете.

Да се зла дела никада не забораве

У агресији НАТО-а на СРЈ убијено је више од 3.500 људи, а око 10.000 их је рањено. Живот је изгубило и 88 деце. Више од 2.000 је отетих и несталих у терористичким нападима и погромима терористичке ОВК после агресије. Патње и бол доживели су милиони грађана Србије, а причињена су и огромна материјална разарања и непроцењива штета природној околини, изазваној употребом забрањених оружја.

Са својих огњишта протерано је близу 300.000 људи, разорено 986 цивилних објеката и употребљено близу 30.000 тона експлозива у убојним средствима, укључујући и она са осиромашеним уранијумом, чиме су изазвали највећу еколошку катастрофу у Европи са трајним последицама. Материјална штета процењена је на око сто милијарди долара.

Употреба графитних бомби, да би се

Највеће понижење ратног ваздухопловства САД и НАТО-а, сматра се обарање америчког ловца-бомбардера Ф-117А, такозваног „невидљивог“

онеспособио електроенергетски систем и разорили петрохемијски комплекси, при томе загадили ваздух и вода и онеспособило земљиште за производњу здраве хране, указују на то да је цивилно становништво у целини било највећа америчка мета током агресије.

Агресори су опасно угрозили живи свет, трујући ваздух, прљајући воду, загађујући и убијајући животну средину, огољујући и уништавајући наше природно окружење.

Од многобројних начина убијања људи и земље Југославије, које су примењивале снаге НАТО-а, сигурно је, по својим далекосежним последицама, најперфиднији уништавање постројења за прераду хемијских материја. Разарање „Петрохемије“ и „Азотаре“ у Панчеву има јасну поруку како је НАТО настојао да уништи простор за живот народа, не само у СРЈ, већ и на Балкану. Еколошки геноцид је тихо, дуготрајно, али сигурно умирање кроз убијање природе као основног предуслова за људски живот.

Папирни цинизам НАТО-а

Највеће последице су изазване у Панчеву, Новом Саду, Крагујевцу, Бору, Барицу, Лучанима, Прахову, Богutowцу, Нишу, Приштини... Већина бомбардованих индустријских постројења (у градовима Панчево, Нови Сад, Бор, Лучани...) уписана су у тзв. Мапу хазарда црне тачке, са највећим еколошким ризиком.

Већ до апсурда доведене медијске манипулације у западноевропским и америчким средствима информисања које су подржавале агресију НАТО-а на СРЈ, последњих дана су на тактичком нивоу медијског рата обогатиле „новим“ изумом. Поред кише бомби и крстарећих ракета на СРЈ су почели да падају - леци. Различити по садржају усмерени су на разне циљне групе становништва, од војника до цивила. Та врста пропагандног материјала својом формом и садржајем као најважнију поруку носи чињеницу да његови креатори из НАТО-а, немају никаквог ослонаца у становништву СРЈ, јер нису успели да пронађу чак ни коректног преводиоца који би им приуштио пристојан правописни и логички садржај поруке. Невешто, готово дипломатски, срочени, без елементарног познавања духа народа, својим садржајем изазивају подсмех.

На једној од папирних порука стоји: „НАТО остаје одлучан да одбрани незаштићене на Косову и Метохији“. О томе сигурно најбоље може да посведочи погибија цивила у Приштини или масакр више од 70 албанских избеглица страдалих у нападу авиона Ф-16 ваздушних снага НАТО-а.

„У овом рату учествовао је читав народ: од беба у породицима и тешких болесника на интензивној нези, до војника у рововима, ПВО и граничара на границама. Нико неће заборавити хероизам бранилаца мостова, грађана, бранилаца фабрика, тргова, својих градова, својих послова, своје државе, свог народа. Народ је херој – можда тако гласи најкраћи закључак овог рата. Народ је херој и зато мора да се осећа херојским и зато треба да се понаша херојски, а то значи достојанствено, племенито и одговорно“.

(Председник СРЈ Слободан Милошевић на крају агресије)

После рата за допринос одбрани земље

СИМОНИДИН ПЛАЧ

*Покидамо уздарје векова у трену злослутном!
Плакала Симонида мала - над хумком мајке
радо би заспала.*

*Сву децу тугу у жени сузној склонила,
чедно преда досуђеном.*

*Букетић цвећа узбрала, мајчицу своју обасула
латицама мирисним.*

*Црне се орлушине сручише
и мајчин гроб обручише за тили час.*

*Коме ће у сусрет одсад поћи Симонидине
невине очи?*

*Светиштите у прах црни сажежоше,
украдоше пркосни деци сан...*

Орденом народног хероја одликоване су следећих шест јединица ВЈ: 125. моторизована бригада, 549. моторизована бригада, 37. моторизована бригада, 63. падобранска бригада, 250. ракетна бригада ПВО и 126. бригада ВОЈИН.

На нишану и телевизија

Бомбардовањем РТС-а први пут у историји човечанства пуцано је у истину. Бомба бачена на Телевизију у исто време је и бомба против професије новинара целог света.

Писмо браниоцима девојчице из Приштине

ДВА ПУТА МИ УБИЈАЈУ МАЈКУ

Драги официри и војници,
Имам једанаест година и живим у Приштини. Моја мама је умрла пре пет година, па ме подиже моја бака. Тата и бака су ме научили да сваке недеље носим цвеће на гроб моје маме и мог деде.

Сада недељом немам где да однесем цвеће. Грובה моје маме и мог деде више нема. Разорили су их они зли људи што сваког дана и ноћу руше моју Приштину.

Деде се не сећам, али кад ми је мама умрла данима сам плакала и била несрећна. Бака ми је заменила маму. Њена љубав ми је помогла. Била сам срећна све док зли људи нису почели да руше моју Приштину. Сада сам уплашена и уплакана.

Драги официри и војници, ја не плачем од страха. Кад загрми ја побегнем у подрум и ту се не бојим. Плачем од туге за мојом мамом и мојим дедом. Они зли људи из авиона су мртве убили. Сада плачем много више него кад ми је мама умрла, сада не знам где су моја мама и мој деда. На гробљу их нема. Тамо је само огромна рупа. Бака каже да је моја мама на небу. Бојим се да је и тамо не нађу они зли људи у авионима и поново убију. Зато вам пишем ово писмо. Не дајте да ми поново убију мртву маму. Отерајте их са мог неба изнад Приштине. Тамо је моја мама, а ја ћу да однесем цвеће у ону огромну рупу на гробљу. Она ће са неба видети.

Све вас много волим
Симонида Максимовић

Писмо те девојчице није оставио равнодушним ни стране медијске куће које објављују праву истину о томе шта се дешава у Југославији. Тако је оно објављено у италијанским, руским, кинеским, јапанским, норвешким, холандским и немачким медијима. Подстакнута исповешћу Симониде Максимовић, Русиња Ивана Станиславска написала је песму о тој девојчици. Ево једног дела те песме:

Убице никада неће опрати своје окрвављене руке, а историја ће им сасвим сигурно судити. Новинари су жртве најбруталнијег масакра против слободе речи. Упалјене свеће испред места злочина су опомена и порука да се зло никада не понови.

Бомбардовање кинеске амбаседе у Београду је био озбиљан дипломатски инцидент током агресије НАТО-а на СРЈ. Три пројектила НАТО-а 7. маја 1999. у 23:45, погодила су зграду Амбаседе Народне Републике Кине у Новом Београду. У нападу

је погинуло троје кинеских држављана, више их је рањено.

НАТО је изразио жаљење због инцидента уз образложење да је до напада дошло услед застарелих мапа које је доставила ЦИА.

Ваздушна опасност у Београду је током једанаестонедељне НАТО агресије на нашу земљу била проглашена 146 пута, у укупном трајању од 774 сати. То значи да су Београђани за 78 дана рата провели у склоништима укупно 32 дана и 6 сати, односно у просеку 9 сати и 55 минута дневно. Застрашујући звук сирене за узбуну, у Београду популарно назване „шизел“, у трајању од по један минут, укупно се чуо у српској метрополи 2 сата и 26 минута. Толико су Београђани слушали и „смирелу“, којом је проглашаван престанак ваздушне опасности што значи да су звуци сирена реметили нормалан живот и подсећали на рат укупно 4 сата и 52 минута. Према подацима Градског центра за обавештава-

Снимак разговора између команде са авакса и пилота Ф-16 који је бомбардовао албанске избеглице

УНИШТИ ЦИЉ

Пилот је на време идентификовао колону, али је команда била неумољива

Добар дан, Чарли Браво (пилот на Ф-16), на позицији сам десет. Испод никаквог кретања. Молим информацију о црвеним миговима.

Чарли Браво, Мајка (авакс) овде. Патролирај према северозападу, правац Призрен - Ђаковица. Црвених мигова нема у ваздуху.

О.К., идем на 3.000 фита (око 1.000 метара).

Мајка, Чарлију Браво: Добијаш појачање за десет минута. Биће нешто интересантно јужно од Ђаковице.

Чарли Браво, Мајци: Излазим из облака, још ништа не видим.

Мајка, Чарлију Браво: Продужи на север, курс 280.

Чарли Браво, Мајци: Држим 3.000 фита, испод мене је колона аутомобила, некакви трактори? Шта је то? Тражим инструкције.

Мајка, Чарлију Браво: Да ли видиш тенкове? Понављамо, где су тенкови?

Чарли Браво, Мајци: Видим тракторе, ваљда црвени нису камуфлирали тенкове у тракторе?

Мајка, Чарлију Браво: Какав је то чудан конвој? Какви цивили, дођавола? То је све српско масло, уништи циљ.

Чарли Браво, Мајци: Шта да уништим, тракторе? Обичне аутомобиле? Понављам, не видим никакве тенкове. Тражим, допунске инструкције.

Мајка, Чарлију Браво: То је војни циљ, потпуно легитиман војни циљ. Уништи циљ, понављам, уништи циљ!

Чарли Браво, Мајци: Разумео. Лансирам...

Епilog: 75 убијених албанских избеглица и десетине рањених.

Болница „Др Драгиша Мишовић“, бомбардована је 20. маја

ПОЛАЗИШТА СТРАТЕГИЈЕ ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ

Стратегија успешне одбране СР Југославије заснивала се на:

- Одлучном, ефикасном и ненарушеном командовању за све време рата;

- Правовременој мобилизацији и стратегијско оперативном развоју Војске Југославије (ВЈ) пре почетка агресије и мобилизацији у току рата, као стратегијском одговору на копнену агресију са територије Републике Албаније која је отпочела 9. априла и трајала до 9. јуна;

- Планској и правовременој концентрацији Треће армије за спречавање копнене агресије НАТО снага – „Корпуса за брзо реаговање“ са територије БЈР Македоније;

- Правовременом ојачању Треће армије (Приштинског корпуса) јединицама високе борбене готовости Врховне команде и Прве и Друге армије;

- Правовременом размештају – дисперзији ратних материјалних резерви, чиме је спречено њихово уништење;

- Континуираном маневру – промени локације команди и јединица;

- Високој борбеној готовости и оспособљености ВЈ, а посебно Приштинског корпуса, Ратног Ваздухопловства и ПВО, специјалних јединица ВЈ и јединица везе;

- Ефикасној логистичкој подршци свих видова и стратегијских групацијама у изузетно тешким условима;

- Високом борбеном моралу припадника ВЈ, који је током рата изнедрио високу патриотску свест и пркос грађана СР Југославије, и

- Подршци држава, покрета, организација и појединаца великих, храбрих и часних људи, којима дугујемо вечну захвалност.

ње, завијајући звук сирене за ваздушну опасност први пут се зачуо 24. марта у 20.05 часова.

Београд је био најдуже под узбуном између 31. марта и 1. априла - 23 сата и 15 минута, а 28. марта „шизел“ се огласила чак 10 пута. Најмирнији дани у Београду били су 18. и 27. април и 9. мај када је опасност од напада из ваздуха оглашена само по једном. Београђани су, за више од два и по месеца рата, без „шизеле“ провели само три ноћи: између 9. и 10. маја није било узбуне 31 сат и 31 минут; у ноћи између 3. и 4. јуна - 18 сати и 44 минута и од 5. јуна увече до 7. јуна ујутро није било узбуне 39 сати и 52 минута. Београд је био најкраће под узбуном 16. априла, „само“

ВОЛИМО ТЕ ОТАЏИНО НАША

*Земља се и песмом брани
Волимо те отаџино наша.*

*Вековна знамења
украш су нашег строја,
тробојка напред виори,
застава твоја и моја.*

*Погледом пилоти грле
насеља, поља родна,
у луци морнара зове
бескрајна пучина модра.*

Љубав се љубављу враћа.

*Волимо те отаџино наша.
Са нама си сигурна,
са нама си јача,
са именом твојим у срцу
и твоја војска корача.*

Станоје Јовановић

Песма Волимо те отаџино наша рођена је две године пре агресије на нашу земљу. Надахнуте стихове написао је пуковник Станоје Јовановић које је пријемчивом музиком оплеменио композитор Раде Радивојевић. Интерпретатори су били Леонтина – Екстра Нена и Милан Шћеповић, у пратњи Уметничког ансамбла МО „Станислав Бички“.

Сјајан спот припремио је тим *Заставе филма* у режији Горана Костића. Уочи и током ратне 1999. године стекла је велики број поклоника, уселила се у многе домове и на тргове, оборивши све рекорде у броју емитовања на програмима радија и телевизије. Плећећи родољубљем сокопила је народ и његову војску да истрају и одоле ратним искушењима. Доживела је овације у Минску, изводио је најпознатији руски ансамбл *Александаров*, емитована је чак и на Си Ен Ену и Би Би Сију, а преведена је и на кинески језик. Та песма предлагана је и за нашу националну химну.

19 минута - од 14.44 до 15.03 часа. „Смирела“ се последњи пут чула 9. јуна у 06.29 часова, оглашавајући крај агресије НАТО-а на југословенску престоницу.

(Крај)

Звонимир ПЕШИЋ

23 године од Кумановског споразума
и Резолуције СБ УН 1244

КЉУЧ МИРА

Суштина договорених и усвојених докумената одликује се највишом правном снагом у хијерархији међународно-правних аката, њиховом обавезношћу за све чланице УН. Најважније је то што се њима потврђује суверенитет и интегритет Србије.

ПИШЕ ЗВОНИМИР ПЕШИЋ

Радно председништво Округлог стола: Милош Ђошан, генерал-мајор у пензији, Живадин Јовановић, бивши министар спољних послова, Обрад Стевановић, генерал-потпуковник полиције у пензији и Лука Кастратовић, генерал-мајор у пензији (слева на десно)

Никада у историји ратовања није јачим снагама извршена агресија на малу суверену државу као што је то био случај у рату НАТО-а против Србије (СРЈ) 1999. године. Био је то први рат у Европи вођен после Другог светског рата. Та сведимензионална агресија остаће у аналима сукоба упамћена као врхунац бешчашћа и грубог кршења међународног права.

Извештај Вилија Вимера

– Агресија је трајала је 78 дана а изведена је без одобрења Савета безбедности УН, кршењем Повеље УН, Завршног документа ОЕБС из Хелсинкија и основних принципа међународног права. По оценама званичника САД и НАТО, представљала је преседан рата без одобрења Савета безбедности УН и изван Оснивачког уговора НАТО-а „на који се свако може позивати у свако доба, или ће се позивати“ (Извештај Вилија Вимера, канцелару Г. Шредеру, 2. мај 2000.).

Зашто се позивамо на консултативну одлуку Међународног суда правде, када су за нас релевантни Резолуција 1244 и наш устав

Извршена је са јавним образложењем да би се „спречила хуманитарна катастрофа“. Међутим, представници САД су на конференцији НАТО у Братислави крајем априла 2000. саопштили, да је „рат против СРЈ вођен да би се исправила једна погрешна одлука

генерала Ајзенхауера из Другог светског рата, због чега се тамо из стратешких разлога морају накнадно стационирати америчке снаге“.

Многи европски и светски ауторитети из области међународних односа (бивши амерички државни секретар Хенри Кисинџер, француски генерал Пјер Мари Галоа, немачки генерал Хјнц Локвај, потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС Вили Вимер, шеф мисије ЕУ на Косову и Метохији Дитмар Хартвиг и многи други) изнели су обиље аргумената који потврђују оцену да је агресија НАТО-а 1999. извршена под лажним изговорима, коришћењем „алиби дипломатије“ и, што је посебно значајно - пре него што су била исцрпљена средства за мирно решење, каже бивши министар иностраних послова СРЈ Живадин Јовановић.

Преговори који су зауставили рат
Генерали ВЈ Светозар Марјановић и Обрад Стевановић и генерал Мајкл Џексон потписали су 9. јуна 1999. године у Куманову Војно-технички споразум којим је одређен рок од 11 дана за повлачење снага ВЈ и полиције Србије са Косова и Метохије. Уместо њих су у јужну српску покрајину дошле јединице Кфора, већином из земаља НАТО. Наредног дана агресија НАТО на Србију (СРЈ) је прекинута и усвојена је резолуција 1244 Савета безбедности УН.

АКТ О МИРУ

Учесник преговора у Куманову и један од потписника Војнотехничког споразума (ВТС) полицијски генерал-потпуковник у пензији др Обрад Стевановић (први слева) наводи да су кључни услови и уступци за закључивање ВТС:

- (1) Престанак међународног оружаног сукоба – обустављање агресије НАТО-а на СРЈ,
- (2) Гарантовање државног суверенитета и територијалног интегритета СРЈ (РС) на Космету,
- (3) Распоређивање на Косову и Метохији међународних безбедносних снага под окриљем УН и преузимање одговорности тих снага за демилитаризацију ОВК, за повратак прогнаних са КиМ и одржавање безбедносног окружења за све грађане КиМ и
- (4) Премештање снага безбедности СРЈ и РС на КиМ.

Зона ваздушне безбедности (АВЗ) је дефинисана као зона од 25 км која се протеже изван границе покрајине Косова унутар осталог дела територије СРЈ. Она укључује ваздушни простор изнад те зоне од 25 км.

Зона копнене безбедности (ГЗЗ) је дефинисана као зона од 5 км која се протеже изван границе покрајине Косова унутар осталог дела територије СРЈ. Она укључује територију у оквиру те зоне од 5 км.

Геостратешки интереси

Агресија је имала геостратешке циљеве везану за експанзију НАТО-а на исток. Представљала је тачку преокрета ка глобализацији интервенционизма, заобилажењу Уједињених нација, односно, ка рушењу система безбедности успостављеног на резултатима Другог светског рата. Од тада водеће силе Запада настоје да универзалне принципе међународног права замене „правилима“ по мери својих геополитичких интереса.

—У време агресије НАТО је имао 19 чланица. Данас их има 30, ускоро ће,

пријемом Шведске и Финске, имати 32. После успостављања војне базе „Бондстил“, код Урошевца, САД и НАТО базе су се множиле према Истоку као печурке после кише. У Европи је данас много више страних војних база и оружаног арсенала, укључујући и нуклеарно него што их је било на врхунцу хладног рата. Цивилна инфраструктура годинама се прилагођава војним потребама, а плима милитаризације не заобилази ни индустрију, образовање, науку, медије. Војни издаци достижу неслушене размере. Немачка је, на пример, повећала војни буџет за

нових 100 милијарди евра, а тренд повећања војних буџета следе и друге земље. САД су напустиле низ међународних споразума о контроли и ограничавању нуклеарног наоружања.

–Агресија је окончана мировним пакетом који чине три, међусобно усклађена и повезана документа: (1) Споразум Милошевић – Ахтисари - Черномирдин од 3. јуна, (2) Војно-технички споразум, познати као Кумановски споразум, од 9. јуна и (3) Резолуција СБ УН 1244 од 10. јуна 1999. године. Ови договори настали су након двомесечних преговора у којима су, уз посредништво Русије, учествовали лидери САД, ВБ, Немачке, Француске, Италије, Финске, као и ОУН и ЕУ. Преговори су се одвијали док је агресија била у току. Агресори се нису обавезали ни на чије захтеве да за прекид, или паузу бар док преговори теку. Напротив, уочи и одмах након сваког круга преговора, НАТО је појачавао бомбардовање и разарања цивилних циљева, мостова, школа, насеља, фабрика, болница обданишта. Све то показује да агресија НАТО, није био никакви „мали косовски рат“, нити „ваздушна кампања“, нити „хуманитарна интервенција“, већ оружана агресија у пуном смислу те речи која, у међународно-правном смислу, представља злочин против мира и човечности. Усвојена документа о миру, па и резолуција СБ УН 1244, далеко су од задовољавања свих државних и националних интереса. Ипак, тим документима је потврђено поштовање најважнијег интереса – суверенитета и територијалног интегритета СРЈ, односно, Србије као правне наследнице а Покрајина Косово и Метохија је стављена под мандат Уједињених нација под којим се и данас налази. Утврђено је и право на слободан и безбедан повратак свих расељених и протераних, укључујући и 250.000 Срба и других неалбанаца у њихове домове и на њихова имања. Време, па и најновија ескалација глобалне напетости, потврдили су значај ових правних докумената. И управо то свакодневно појачавање притисака водећих чланица НАТО и ЕУ да се Србија одрекне резолуције СБ УН 1244, да призна насилну творевину као правну, потврђују вредност велики значај овог правног документа, наглашава Јовановић.

Под сталним притисцима

Суштина договорених и усвојених докумената одликује се највишом правном снагом у хијерархији међународно-правних аката, њиховом обавезношћу за све чланице Уједињених нација и незаобилазним.

–Са становишта садашњих и дугорочних интереса Србије, најважније је то што се овим документима потврђује суверенитет и интегритет Србије, као правне наследнице СРЈ и што се решење за статус Косова и Метохије дефинише као широка аутономија у саставу Србије. Ово се потврђује од-

редбама. Поред тога, сва три документа предвиђају да ће се дозволити накнадно распоређивање контингента војске и полиције Србије, на разним локацијама и са различитим улогама, укључујући и њихово распоређивање на важнијим граничним прелазима према Албанији и Македонији. Документима се, такође, гарантује слободно окружење за цело становништво Косова и Метохије, као и слободан, безбедан и достојанствен повратак свих расељених лица и избеглица. Ове и друге одредбе правно обавезујућих докумената којима се штите права и интереси Србије и српског народа ни 23 године после усвајања нису извршене. Документа утврђују да ће у Покрајини једине оружане снаге бити КФОР и УНМИК, у складу са мандатом Савета безбедности. Што се будућег статуса Покрајине тиче, у документима мировног пакета, као и документима који су претходили (ставови Контакт-групе) предвиђају искључиво ши року аутономију, уз поштовање суверенитета и територијалног интегритета СРЈ, односно, Србије као правне наследнице, подвлачи Јовановић.

Водеће чланице НАТО-а и ЕУ су се у актуелно време директно окренуле против даљег спровођења, па чак и против самог позивања на одлуке СБ УН. Ишле су толико далеко да на Србију врше притисак да се не позива на резолуцију СБ УН 1244. Данас те исте чланице НАТО и ЕУ траже да се Србија трајно одрекне од Резолуције Савета безбедности 1244 и да, прихвати некакав „свеобухватни правно обавезујући споразум о нормализацији“. Као

До Резолуције 1244 и Кумановског споразума не би дошло да су пале Кошаре, Паштрик, да су пали многи други правци на којима су албанске снаге покушавале да уђу на нашу територију и створе услове за улазак међународних снага, каже генерал-пуковник у пензији др Бранко Крга

Битка на Паштрику, планини на граници Србије и Албаније, била је уз Кошаре кључна за заустављање копненог напада на Србију 1999. године. Позната и као операција „Стрела“ ова битка трајала је од 26. маја до 10. јуна.

да тзв. „модел две Немачке“ има већу правну снагу и да за Србију и њену будућност може бити бољи и сигурнији од одлуке СБ УН!

–Резолуција СБ УН 1244 чији су интегрални делови договор Милошевић-Ахтисари-Черномирдин и Војно-технички Споразум, представља за Србију међународно-правни документ трајне вредности и најпоузданији ослонац за одбрану суверенитета и територијалног интегритета. То нису вредности за трансакције и трговину. У њих су уграђене хиљаде људских живота, бранилаца, хероја и цивила. Зато, немамо права да на било који начин, директно или индиректно, умањујемо одговорност агресора а поготову да их, амнестирамо од одговорности за страдање и патње људи, за коришћење оружја за масовно уништавање какво су пројектили са осиромашеним уранијумом, као и за огромна материјална разарања. Треба имати меру и чувати достојанство у текућој нападној пропаганди добродинства и неодреденог захваљивања на донацијама водећих чланица ЕУ и НАТО. Не смемо да заборавимо да су управо те земље, најпре, вишегодишњим неоснованим и нехуманим санкцијама а потом и разарањима током оружане агресије, изазвале огромне патње народа и економску штету коју нису надокнадили. Треба да имамо у виду да је основно правно и цивилизацијско начело да онај ко противправним поступцима другог изазове штету, има обавезу да је надокнади. Чак и представници НАТО-а су признали да су агресијом 1999. прекршили међународно право, закључује Јовановић.

Сила и дипломатија

Генерал-пуковник у пензији др Бранко Крга, који је у време агресије НАТО-а обављао дужност начелника Обавештајне управе у Генералштабу Војске Југославије и био учесник преговора у Куманову, напомиње да се

Агресори се нису обазирали ни на чије захтеве за прекид или паузу бар док преговори теку. Напротив, уочи и одмах након сваког круга преговора, НАТО је појачавао бомбардовање и разарања цивилних циљева, мостова, школа, насеља, фабрика, болница, обданишта, указује Живадин Јовановић

када је реч о Војнотехничком споразуму није радило о капитулацији која се решава за пет минута, већ да су преговори трајали три и по дана.

—Кључни разлог зашто су тако дуго вођени преговори било је натезање око садржаја будуће резолуције СБ УН (1244). Командант међународних снага генерал Џексон нас је упорно убеђивао наше представнике да као суверена држава можемо да на своју територију примимо међународне снаге и без икакве резолуције, али смо ми по налогу руководства из Београда, упорно настојали да се унесе и прихвати став о доношењу резолуције. Сада се види колико је била значајна одлука да се инсистира на Резолуцији. Без обзира што није до краја спроведена, она има веома велику тежину. О томе најбоље говори књига господина Живадина Јовановића који је 2018. године насловом оценио „1244 кључ мира у Европи“. Да је резолуција до краја спроведена, вероватно би и многе ствари у Европи биле боље решаване.

—Напоменуо бих да ми је поводом 20-годишњице од агресије један аустријски правник рекао зашто се ми позивамо на консултативну одлуку Међународног суда правде, када је за нас релевантна Резолуција 1244 и наш Устав. А у нашем Уставу у члану 182, став 2 стоји да се о Косову и Метохији доноси посебан закон и то је шанса нашим властима да у оквиру решавања овог проблема евентуално размотре и целисходност реализације такве одредбе Устава. Инсистирање на резолуцији је од суштинског значаја за нас.

—Значајна је и координација факто-

Чачак:

Све што је остало после бомби
фото: С.Илић

ра силе и дипломатије. Наиме, до резолуције и ВТС не би дошло да су пале Кошаре, Паштрик, да су пали многи други правци на којима су албанске снаге покушавале да уђу на нашу територију и створе услове за улазак међународних снага. Дипломатија је могла да се ослони на то што су војска и полиција успели да одрже на територији целе СРЈ. Добро је што наша војска јача, са њом ће ојачати и дипломатија, закључио је генерал Крга.

Акт о миру

Учесник преговора у Куманову и један од потписника Војнотехничког споразума (ВТС) полицијски генерал-потпуковник у пензији др Обрад Стевановић наводи да су кључни услови и уступци за закључивање ВТС (1) Престанак међународног оружаног сукоба — обустављање агресије НАТО-а на СРЈ, (2) Гарантовање државног суверенитета и територијалног интегритета СРЈ (РС) на Космету, (3) Распо ређивање на Косову и Метохији међународних безбедносних снага под окриљем УН и преузимање одговорности тих снага за демилитаризацију ОВК, за повратак прогнаних са КиМ и одржавање безбедносног окружења за све грађане КиМ и (4) Премештање снага безбедности СРЈ и РС на КиМ.

—Упркос томе што се не може сматрати у свему повољним за СРЈ и РС, ВТС није акт капитулације, већ је акт о миру, а Војска Југославије није поражена у одбрани земље од агресије НАТО-а. Актуелни проблеми на Космету, у основи нису последица закључења споразума, већ су више последица неспровођења ВТС. И Резолуција СБ УН 1244 и Војнотехнички споразум имају и данас потенцијал за решавање кључних проблема на КиМ, његовом применом, без потребе да се мењају или раскину. Оба документа имају карактер кључних међународно-правних упоришта и ослонаца РС у напорима да Космет остане у саставу Србије и да Срби опстану на Космету,

вели генерал Стевановић.

Разбијање СФРЈ је, према речима генерал-мајора у пензији др Луке Кастратовића био дуготрајан план Запа- да и део је Плана за прекомпоновање југоистока Европе, разрађеног 1976. и 1977. године код министра одбране Немачке, о чему нас је поруком информисао француски генерал Пјер Мари Галоа, поводом 10-годишњице агресије НАТО-а, јер због болести није могао да дође на међународну конференцију.

—С обзиром на то да НАТО (САД) у предвиђеном року није остварио постављене циљеве, био је приморан да преговара, да у складу са прљавом дипломатском игром, потпише Кумановски споразум и прихвати Резолуцију СБ УН 1244. Војска СРЈ није поражена, није је потписала капитулацију, није разоружана, АП Косово и Метохија није окупирана оружаним путем. Због неуспеха и губитка, одлучног отпора народа и војске агресор је прибегао преговорима, Војнотехничком споразуму и прихватању Резолуције 1244 ОУН, како би избегао срамоту и да би касније политичким и другим манипулацијама избегао преузете обавезе. Војска СРЈ створила је повољне преговарачке услове. Према Војнотехничком споразуму у савршеном војном поретку наша војска се повукла са простора Косова и Метохије, док су противничке снаге при поседују положаја испољиле бројне слабости, наводи Кастратовић.

Припадници КФОР-а су линију између централне Србије и Косова и Метохије називале *Бордер*, што значи граница, а припадници наше војске приликом званичних разговора инсистирали су да је то *административна линија*. Нити су они одустајали од свог назива, нити су наши прихватили тај назив.

—Једном приликом, за време уласка наших снага у Копнену зону безбедности, на делу „Б“, генерал Бруно Неџе, непосредно пред његов одлазак на нову дужност, позва ме мало у страну и рече: „Генерале, шта Ви стварно мислите о будућности Косова?“

„Косово и Метохија су наши и ту је све познато. Питање је дана када ће оно бити враћено у састав Србије. Овај улазак наших снага у Копнену зону безбедности је прва фаза у том правцу!“— одговорио ми.

„Генерале, то је већ решено. Косово ће бити независна држава. Ваше демократске власти су се са тим сложиле и не чине ништа да то спрече.“ Ово ми је рекао на немачком, који је као некадашњи командант алпске бригаде говорио одлично, а ја сам се ослонио на своје гимназијско знање. Били смо без преводиоца. „*Unter uns gesagt*“ (речено међу нама) — казао је он. Верујем да то не би рекао званично пред целом Комисијом. Био је опрезан у свакој речи. Видело се да има искуство — каже генерал-мајор у пензији Милош Ђошан.

Извор: Печат

Свечаност у лесковачкој касарни

МЕМОРИЈАЛ ПАЛИМ ЗА СЛОБОДУ

На постаменту су исписана имена свих погинулих бранилаца земље у зони одговорности 549. бригаде

Званичници и грађани на комеморативној свечаности

Спомен-обележје припадницима Војске и Полиције који су 1998. и 1999. године погинули у борбама са албанским терористима и снагама НАТО-а у зони одговорности 549. моторизоване бригаде откривено је у лесковачкој касарни „Војвода Петар Бојовић“. Меморијал је изграђен на иницијативу удружења грађана Херојска 549. моторизована бригада „Цар Душан Силни“ и уз подршку Министарства одбране и Војске Србије.

Свечаности су присуствовали заменик команданта Копнене Војске генерал-мајор Слађан Стаменковић, градоначелник Лесковца Горан Цветановић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Миодраг Капор, епископ нишки господин Арсеније, ветерани 549. моторизоване бригаде и Полиције, чланови породица погинулих, представници Министарства одбране и Војске Србије, МУП-а и бројни грађани који су тим поводом желели да одају пошту браниоцима Отаџбине.

Спомен-обележје су открили ратни командант 549. моторизоване бригаде генерал-мајор у пензији Божидар Делић и вла-

сник компаније „Крупник“ Милан Симовић који је финансирао пројектовање и изградњу.

Епископ нишки Арсеније, затим је, уз саслужење војног и локалног свештенства освештао спомен обележје херојима одбране. У свом обраћању епископ Арсеније рекао је да су погинули припадници Војске и Полиције, православне, римокатоличке и исламске вероисповести заједно отишли у смрт бранећи слободу Отаџбине, своје породице и своје пријатеље. Он је цитирао речи апостола Јована Богослова да „нема веће љубави од оне када положимо живот за пријатеље своје“.

Обраћајући се породицама погинулих хероја генерал у пензији Божидар Делић рекао је да је ово окупљање организовано пре свега да би се указала част породицама палих сабораца.

Поштоване породице наших погинулих сабораца, сви смо ми данас овде због вас. Да вам покажемо да, иако је прошло 23 године, ми ниједног дана нисмо заборавили своје саборце. Истина, дуго смо чекали. Постојале су чак и сумње да ли ћемо успети да отргнемо од заборава људе са којима смо заједно бранили нашу државу –

рекао је Делић и још једном захвалио Милану Симовићу који је финансирао изградњу спомен - обележја.

Делић је захвалио Министарству одбране и Војсци Србије, Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, градоначелнику Лесковца и свима коју су својим доласком указали поштовање погинулим борцима.

– Ми нисмо желели само да направимо споменик за своју бригаду, нисмо се само ми борили на Косову и Метохији. Са нама су били припадници посебних јединица полиције, припадници специјалних јединица, припадници војних одсека, округа и њихови одреди, али ми нисмо ипак могли да направимо споменик за све који су погинули у нашој држави. Зато смо одлучили да сви они који су погинули у зони наше бригаде буду на нашем споменику. Тиме дајемо пример како заједништво мора да се оствари у нашој Србији да би она напредовала даље – истакао је ратни командант 549. моторизоване бригаде.

Ратни командант 122. интервентне бригаде Посебних јединица полиције пуковник у пензији Драган Живаљевић у свом обраћању је истакао да је 549. бригада одувек представљала пример као што и сада представља пример управо због неговања традиција, пажње и бриге према ветеранима и породицама погинулих.

Ратни командант 549. моторизоване бригаде генерал-мајор у пензији Божидар Делић доделио је, на крају свечаности, плакете Удружења заменику команданта Копнене војске генерал-мајору Слађану Стаменковићу и власнику компаније „Крупник“ Милану Симовићу.

На крају свечаности, венце и цвеће крај спомен-обележја положили су – ратни командант 549. моторизоване бригаде, делегација Министарства одбране и Војску Србије коју је предводио начелник Управе за традицију, стандард и ветеран пуковник Драган Милковић, делегација Команде за обуку коју је предводио командант 3. Центра за обуку пуковник Зоран Цветковић, делегација Војне академије, градоначелник Лесковца Горан Цветановић, делегација привредног друштва „Крупник“, делегација Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Удружење ветерана Посебних јединица полиције, Коло српских сестра, Друштво српских домаћина, Удружење „Спасимо српску децу“, делегација ветерана 63. падобранске бригаде, делегација Војног синдиката Србије, делегација удружења „Вукови са Дрине“ и бројни грађани.

Спомен-обележје састоји се од монументалног постамента на коме су исписана имена припадника свих јединица Војске и Полиције који су погинули током борбених дејстава 1998. и 1999. године у зони одговорности 549. механизоване бригаде, а која је обухватала територије општина Призрен, Ораховац, Сува Река, Ђаковица и Гора. На врху постамента је постављен тенк Т-55 у коме је 11. августа 1998. године у борби са албанским терористима погинуо командир 3. чете оклопног батаљона 549. моторизоване бригаде капетан Жељко Мартиновић.

Обележен Дан Центра војномедицинских установа „Београд“

БРИГА О ЗДРАВЉУ ПАЦИЈЕНАТА

Свечаност поводом Дана Центра војномедицинских установа „Београд“ и 30 година рада одржана је 9. јуна у Војномедицинском центру Славија.

Ова установа формирана је 9. јуна 1992. године и намењена је примарној и секундарној здравственој заштити војних осигураника и чланова њихових породица.

Државни секретар у Министарству одбране Бранко Живановић, честитајући празник похвалио је рад и труд медицинских радника, који померају своје професионалне границе пружајући сигурност свим пацијентима.

На прагу четврте деценије од свог оснивања, Центар војномедицинских установа и даље живи императив, а то је да на веома великој територији, не само нашег града већ и земље, поред здравственог збрињавања и осигурања, пружа и превентивну медицинску заштиту. Највећи интерес је одржати ниво задовољних пацијената и надмашити постигнуте резултате - рекао је државни секретар Живановић.

Поводом празника, начелник Управе за војно здравство бригадни генерал др Радивоје Анђелковић, за значајне резултате постигнуте у раду, уручио је похвале и захвалнице припадницима Центра војномедицинских установа „Београд“.

Заменик начелника Центра војномедицинских установа „Београд“ потпуковник др Предраг Радоњић, честитао је запосленима 30 година рада те установе и указао на значај великог тима који је увек на висини задатка.

Кажу да је здравом човеку сваки дан празник. Част ми је да вам у име Центра војномедицинских установа пожелим добродошлицу на наш дан, наших 30 година. Чини ми се да је прошло као трен од када су многи од нас крочили овде и степеницама успеха отпочели стварање својих каријера и животних успеха - рекао је потпуковник др Радоњић, истичући да је веома поносан на одличну атмосферу, тимски рад и висок степен друштвене и професионалне одговорности.

Центар војномедицинских установа осим здравственог збрињавања и осигурања, пружа и превентивну медицинску заштиту, при чему зона одговорности покрива две трећине територије Републике Србије. У Центру се обављају и све врсте прегледа и специјалистичке оцене способности војних обвезника и кандидата за пријем у Војску Србије.

У Матхаузену је недавно одржана међународна комеморација поводом 77 година од ослобођења тог злогласног нацистичког логора. Комеморацији је у организацији Министарства за рад, запошљавање, борацка и социјална питања присуствовала државна делегација Србије.

Нашу делегацију је сачињавало по десет кадета из Војне и Полицијске академије, њихови професори и шест представника борацких удружења (Субос, Субнор и Матхаузен). Делегацију је предводио Миодраг Капор, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борацка и социјална питања, а на комеморацији су се придружили Небојша Родић, амбасадор у Аустрији и Младен Филиповић, представник Републике Српске у Аустрији, генерал Бојан Зрнић, представник Србије у ОЕБС-у и пуковник Жељко Босанац, изасланик одбране у Аустрији.

Поред Матхаузена, наша делегација је обилазила још пет бивших концентрационих логора и одала почаст страдалима полагањем венаца уз поздрав строја кадета државним заста-

На стратиштима
нашег народа

ДА СЕ НИКАД
НЕ ПОНОВИ

вама. Језиву смрт је у тим логорима (Гусен, Рајфердорф, Ашах, Хартхајм и Ебензе) нашло више од 15.000 наших сународника.

Веома домаћински и дирљив био је сусрет с нашим народом који приредио прави српски ручак у просторијама друштва Вук Караџић, у градићу Шпејер, у чијој околини живи неколико хиљада Срба.

Текст и фотографија М. Комар

Обележавање годишњице Чегарског боја

РОДОЉУБЉЕ УТКАНО У СЛОБОДУ

Државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борацка и социјална питања Миодраг Капор предводио је државну церемонију обележавања 213-годишњице Боја на Чегру, у оквиру спомен-комплекса код Ниша.

Крај Споменика Стевану Синђелићу на Чегру, венце су положили представници Министарства одбране и Војске Србије, Града Ниша, општине Пантелеј, Српско-руског хуманитарног центра, породице Синђелић, као и велики број удружења грађана, међу којима је и Удружење војних пензионера Србије Ниш.

Пре полагања венаца одржан је помен српским јунацима страдалима у боју.

Парастос је служио владика нишки Арсеније са свештеницима Нишке епархије.

Државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борацка и социјална питања Миодраг Капор је казао „Ова годишњица није велика само за Ниш, већ за целу Србију и цео српски народ, захваљујући овом и оваквим догађајима Србија је данас слободна и напредна земља. Велико ми је задовољ-

ство што су наши преци успели да нам пренесу све ово што ми данас, после 213. година, обележавамо овакве догађаје. Неговање традиције је управо оно што што се данас десило у Нишу. Овде су омладина и припадници борацких организација, али је овде и народ. Само на тај

ложили своје животе да бисмо ми данас живели у миру

Бој на Чегру, који се одиграо 31. маја 1809. године, представља један од најтрагичнијих оружаних сукоба у читавом раздобљу Првог српског устанка. Српски устаници, предвођени Стеваном Синђелићем, упркос

начин можемо обележити оно што је најважније за српски народ, а то је да су Срби увек у историји водили ослободилачке или одбрамбене ратове и да су увек били на правој страни историје“, казао је Капор.

Заменица градоначелнице Ниша Душица Давидовић је рекла да се данас сећамо свих оних који су пали за слободу народа, који су по-

херојском отпору нису успели да остваре победу у овом боју који је означио почетак слома устанка у Београдском пашалуку. Борећи се против надмоћнијег противника српски устаници пружили су пример велике храбрости и патриотизма који је остао уткан у колективну свест нације током читавога два наредна столећа.

Зоран Јашовић

„Тара сафари“ - нова атракција Војне установе „Тара“

ЗА АКТИВАН ОДМОР

диковце и остале скривене пределе планине на које се тешко може стићи самостално и без водича. Да је нови „Тара сафари“ прави начин за упознавање скривених лепота најпитомије српске планине, током претходног викенда, уверили су се и гости хотела „Оморика“ у друштву

директора Војне установе „Тара“.

Директор Војне установе Љупко Ђировић, представљајући хотеле „Оморика“, „Бели бор“ и „Јавор“ истакао је да је ове сезоне, као и претходних година, много тога урађено на унапређењу туристичке понуде.

– Поред нашег традиционалног слогана „Тара је место где почиње лепота“, ове године имамо и нови слоган „да нам породица буде здрава“ и у том циљу осмишљен је јединствени програм „Тара сафари“. Наши рекреатори и аниматори имају задатак да подстакну госте хотела да свој годишњи одмор проведу кроз активност у природи, на турама пешачења, целодневним и полудневним излетима, спортским дружењима и бројним другим активностима које доприносе побољшању здравља и прикупљању позитивне енергије, истиче директор Војне установе.

Једна од тура пружа прилику да се обиђу локације Сокопац – Лађевац – Манастир Рача и то у две варијанте превозења. Једна група превози се хотелским аутобусом, а друга група војним камионом. Група која се определила за превозење аутобусом, иде путем од Бајине Баште до Манастира Рача, а затим, након обиласка манастира, следи шетња у дужини од два до три километра узводно обалом реке Раче до лековитог изворишта Лађевац на десној обали реке. Након преласка моста на левој

обали, групе мењају превозно средство тако да сви имају прилику да осете изазове вожње војним теренским возилом, којим се наставља пут кроз шуму до Соколине, а затим се обилази видиковица Сокопац, након чега је планиран повратак у хотел преко Рачанске Шљивовице и Хајдучке чесме.

Туре које су у понуди Војне установе „Тара“ омогућају посетиоцима да обиђу најпознатије видиковце као што су Сокопац, Ослуша и Оштра стена, али такође имају и „сафари туру“ замишљену као комбинација вожње и планинске шетње. Ова тура обухвата излет преко Мокре Горе и Дрвенграда са обиласком Ивера и врха Гавран, као и највишег врха Таре - Збориште на надморској висини од 1.544 метра.

„Тара сафари“ пружа могућност обиласка дестинација Митровац и Перућац, одакле обалом Перућачког језера посетиоци имају могућност да обиђу видиковце планине Тара, и то Јањач, Сјенич, Биљешка стена и предео изузетних лепота Преодов крст, што су и биле дестинације посете гостију хотела „Оморика“ претходног викенда.

Традиционално дружење на Бањици

ПРИЗНАЊЕ МЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

У просторијама Месне заједнице „Бањица“ 26. маја организовано је традиционално дружење чланова УВПС Вождовац-Савски Венац, затим чланова Клуба пензионера и руководства Месне заједнице „Бањица“. Била је то прилика да се анализирају активности у протеклих годину дана и договоре акције за наредни период.

Председник ОпОрг Вождовац-С. Венац Добривоје Димитријевић уручио је највише признање организације - Повељу УВПС Месној заједници „Бањица“, за изузетан допринос и сарадњу на афирмацији Удружења. Повељу је у име Месне заједнице примио председник Миодраг Миша Стојановић, који је истакао да је сарадња врло добра и да ће се бити настављена.

Д. Д.

Седница Скупштине УВПС Смедеревска Паланка

ПРЕДСЕДНИК ПОНОВО ИЗАБРАН

У Смедеревској Паланци недавно је одржана седница Скупштине Удружења војних пензионера те општине. Скуп је отворио председник ОпОрг Драгослав Грујичић.

Седници су присуствовали председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић, председник Скупштине општине Никола Вучен и представници градских организација СУБНОР-а и пензионера.

Извештај о досадашњем раду са подацима о утрешку расположивих новчаних средстава сажето је поднео председник Грујичић. Према извештају Удружење у Смедеревској Паланци опстаје упркос извесним проблемима. Подржано је опредељење да се обављају посете старим и изнемоглим члановима. Веома

похвално се говорило о социјалној и хуманитарној помоћи које Удружење пружа члановима.

На молбу чланова поново је за председника организације изабран Драгослав Грујичић. У извршавању обавеза помоћи ће му Стево Маруновић, Златко Пауновић и Жељко Томић.

Председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић честитао је изабраном руководству и информисао чланове о статусним и другим питањима од значаја за војне пензионере. Посебно је било речи о стамбеној проблематици и потреби да се пензијско и инвалидско осигурање војних пензионера врати у окриље Фонда за СОВО.

Председник СО Никола Вучен такође је честитао изабраном руководству, а пензионерима добро здравље. Општина ће, како је обећао, Удружење помоћи потребним канцелариским материјалом.

После седнице у оближњем ресторану организовано је дружење

Ч. Шабанај

Из рада ГрОр УВПС Краљево

КАКО АКТИВИРАТИ ЧЛАНОВЕ

Новоизабрани председник Градске организације УВПС Краљево Радоје Томашевић је у жељи да активира што већи број чланова у активностима за наредни период 21. јуна, у Великој сали Дома Војске Србије, реализовао информисање корисника војне пензије.

У припреми је учињено све да што већи број чланова буде упознат са временом одржавања информисања. Устаљене објаве, лични контакти и телефонски позиви овог пута су допуњени и огласним информацијама на средствима информисања. Поред тога планирана су и два краћа предавања о актуелним питањима и историјским догађајима на овим просторима.

И поред добро обављених припрема и одличног садржаја који је понуђен, одзив чланова УВПС је био релативно мали, што је вероватно последица летовања, одласка на село, здравственог стања дела чланова, али и двогодишње паузе када су окупљања у питању.

У уводном делу Томашевић је захвалио свима који су се одазвали, а потом објаснио које све активности су у плану за наредни период, почевши од већег присуства на обележавањима значајних догађаја и датума, преко једнодневних излета па до формирања спортских секција. Истакао је да је од највећег значаја управо изјашњавање чланства за које активности су највише заинтересовани, тако да се оне могу и допунити новим садржајима.

На крају је најавио предаваче планиране за тај дан и дао реч првом од њих пензионисаном генералу др Луки Кастратовићу који је из Београда без икакве накнаде дошао у Краљево само ради ове активности.

Генерал Кастратовић је у полчасовном обраћању, на врло занимљив и једноставан начин, објаснио историјске корене сукоба који се тренутно дешава на територији Украјине. Суштина је у томе да је то у ствари последица вишевековног сукоба највећих западних сила и Русије, односно православља. Сада је то сукоб САД и Русије и тежња западног блока да неутралише Русију као озбиљног противника у ширењу утицаја према истоку. Објаснио је и како је у свим тим сукобима пролазила Србија и које је последице имала, а и у коли-

ко компликованој и тешкој ситуацији се данас налазимо. Монополарни свет је свакако на крају постојања и наслеђује га мултиполарни.

Пре другог предавача на великој бини су се појавили Иван Дамјановић, потомак српских ратника, који своје слободно време посвећује неговану традицију и сећања на славне ратнике одевен у ратну униформу српског официра из Великог рата и Милан Ђурчић ученик завршне године средње медицинске школе који је завршио Средњу музичку школу „Стеван Мокрањца“, гусларски смер, са тим инструментом у рукама, што су присутни са одушевљењем поздравили. Одушевљење је било још веће након што је овај талентовани младић отпевао две песме уз традиционални српски инструмент.

Пензионисани артиљеријски мајор Раде Вукосављевић је приказао документарни филм који је заједно са Дамјановићем, ученицима, учитељима и наставницима основне школе „Јован Дучић“ у селу Роће-

вићи, снимии без ичије финансијске помоћи. У филму су обрађени догађаји у краљевачком крају приликом повлачења српске војске у Великом рату, новембра 1915. године.

Одсудна одбрана Ужичког одреда на брду Врановац и 4. пешадијског пука другог позива на планини Чемерно је била од пресудног значаја да непријатељске снаге не избију у долину реке Ибар и на тај начин онемогуће повлачење српске Врховне команде и 1. армије према Косову и Албанији. За неколико дана поменуте јединице су имале огромне губитке, али је добијени задатак успешно извршен и спречено је уништење главнине српских снага. Немерљив је значај свега што се ту догодило за даљу судбину Србије, српског народа и српске војске.

О овим догађајима се врло мало знало и учило на часовима историје јер се много већи значај за обезбеђење повлачења давао Мојковачкој бици.

Вукосављевић је десетак година прикупљао и обрађивао архивски материјал у Архиву града Краљева, Међуопштинском архиву града Чачка и војним архивима у Београду, Бечу и Паризу. Обишао је сва значајнија места на терену. Разговарао са потомцима ратника и учинио све да се најважнија места на одговарајући начин обележе: чесмама, плочама, крстовима и капелама. До сада је урађено више таквих обележја, међу којима је и капела на брду Врановац. Капела на планини Чемерно је на почетку радова јер до скоро нису били решени имовинско-правни односи.

Овај свој рад Раде је преточио у четвортном издање „Краљево у Великом рату“ чија је промоција била 2018. године, поводом обележавања сто година од завршетка 1. светског рата. Приликом промоције наш познати историчар академик професор др Василије Крстић је изразио изненађење да иза овако великог посла стоји појединац, за шта у историографији има мало примера и да таква дела углавном настају на институтима, што заслужује сваку похвалу и признање.

Две године касније, у јануару месецу 2020. године одржана је промоција две књиге „Краљево у Другом светском рату“ о чему је писао „Војни ветеран“ у фебруарском издању те године.

И овога пута се мора истаћи врло коректан однос Команде 2. бригаде ВС која преко начелнице дома Војске Србије Велике Мушкић увек обезбеђује простор за активности УВПС. Овог пута је то била велика сала, али и хол испред сале где је Вукосављевић поставио пано дугачак осам метара са приказом најважнијих докумената везаних за поменуте догађаје. У припреми простора је значајна и помоћ референта за културу госпође Олгице Голубовић која је тражила да пано остане у холу неколико дана, јер су за наредне дане планиране активности младих људи и школске омладине у Дому Војске. На овај начин је обезбеђено да део садржаја буде доступан онима којима је и најпотребније, јер на њима остаје да негују традицију и поштују историју ове државе.

Локална средства информисања, а пре свих ТВ Мелос и ТВ Краљево, су као и увек до сада, пропратила ову активност и издвојила простор у својим информативним емисијама, на чему им је Удружење посебно захвално.

Јован Симић

Живот свакидашњи

ЋАКНИЈЕ НА СТОЛУ

Окупљање је део другарског односа према животу. Исковано војничко другарство тешко је нарушити, а повод може да буде различит. Од рођења унучади, рођендана, дана видова и родова...

Недавно се окупило руководство општинске организације УВПС Земуна. Повод је био реизбор председника и секретара на те дужности. Домаћини су били њих двојица: Славко Дошеновић и Трајче Митушев. Било је роштиља, али и разних других ђаконија. Причало се о организацији, али и о личном животу колега. Послуживала је једна Ружа којој би позавидели многи конобари.

И тако, на крају лета, поново ће пронаћи повод за дружење.

З. П.

Одржана 23. Меморијална једриличарска регата „Зоран Радосављевић“

СМОТРА НА САВИ

Министарство одбране и Војска Србије и ове године традиционално су пружили подршку организацији 23. По реду Меморијалне једриличарске регате „Зоран Радосављевић“, која је одржана на регатним пољима на Савском језеру и реци Сави у Београду. „Зокијева регата“ одржава се у част пасионираног једриличара, мајора pilota Зорана Радосављевића припадника елитне 127. ловачке авијацијске ескадриле РВ и ПВО Војске Југославије који је херојски погинуо бранећи отаџбину током НАТО агресије 26. марта 1999. године.

Смотра једриличара окупила је велики број такмичара, чланова Једриличарског савеза Србије, и бројне пријатеље који чувају успомене на хероја одбране наше земље.

На Савском језеру такмичили су се најмлађи једриличари до 14 година у класи оптимист, док су се на реци Сави, на потезу од аде Међица до новог железничког моста такмичили искуснији једриличари у класама ILCA4, ILCA6, микро и крсташ.

Победник овогодишње „Зокијеве регате“ у класи „оптимист“ је Вељко Симоновић из Наутичког клуба Палилула. У класи „крсташ“ победио је Марко Беркеш из Једриличарског клуба Владар, док у класи „микротонер“ прво место припало је Милану Ђорђевићу и Ненаду Сићевићу из Једриличарског клуба Сава. У класи ILCA4 победу је однела Александра Вујосевић из Академско једриличарског клуба Београд, а у класи ILCA6 прво место припало је Душану Трбојевићу из Једриличарског клуба Земун.

Прва „Зокијева регата“ одржана је на црногорском приморју у Херцег Новом 1999. године, на иницијативу пријатеља мајора Зорана Радосављевића, који су са њим делили страст према једрењу. Од 2007. године регата се одржава у Београду.

Почетком деведесетих година прошлог века у САД је лансирана социјална крилатица „политичка коректност“ (political correctness) с циљем да се употребом еуфемизма и фразеологизма избегне потенцијално вређање људи на полној и расној основи. Тако црнац није више црнац, него Афроамериканац (а шта ако није ни Африканац ни Американац), а белац је остао *caucasian* (белац). И лекари су се нашли у проблемима, јер су морали неке старе латинске термине заменити новокомпонованим енглеским синтагмама, па је тако идиот преко ноћи постао *mentally challenged person* (особа ометена у развоју), док је инвалид постао *handicapped person* (особа ометена у развоју). На таласу агресивног хомосексуализма, америчкој деци јер забрањена употреба најдраже речи *mother* (мајка) која је одједном постала *birthing person* (особа која рађа).

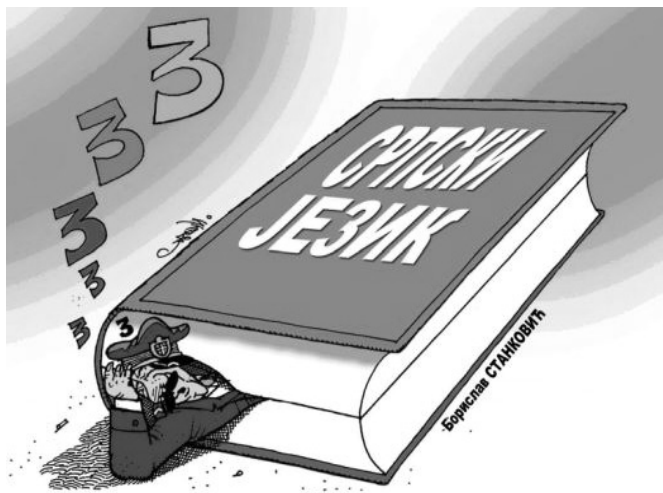
Међутим, недавно је америчка филмска индустрија превазишла сва досадашња настојања. Како тврди Станко Црнобрња („Политика“ од 12. 6. 2021. године) организатори доделе награде „Оскар“ и „Златни глобус“ су „ових дана увели квоте за расну, етничку и полну заступљеност глумачке екипе, што подсећа на Хитлеров Документ 1708 ПС из ове области. Овај нови капиталистички соцреализам озбиљно угрожава светски демократски поредак, јача технократију и уводи економски тоталитаризам, чиме се држава ставља у службу крупног капитала“ наглашава овај аутор.

Језик је постао роба и његова дистрибуција се врши по законима тржишта. Француски филозоф Иван Илич каже „У наше време речи су на тржишту постале једна од главних роба која одређује бруто национални производ. Управо новац одређује шта ће бити речено. Језик се код богатих нација претворио у нешто налик на сунђер који упија невероватне износе“. Језик претворен у капитал је, за разлику од домородачког, постао производ са сопственом технологијом и научним елаборацијама. Према истраживању лингвиста у Канади пред Други светски рат, од свих речи које је човек чуо у првих 20 година свог живота, сваку десету је чуо из неког централног „извора“ - школа, црква, војска. Девет од десет речи чуо је од некога кога је могао опипати и оћушати. Данас је обрнуто - девет речи од десет човек чује из „централног“ извора, и обично су речене кроз микрофон. Како Илич закључује „домородачки језик у перспективи мора бити жртвован идеологији ширења тржишне економије, та

Језик наш насушни

КВАРЕЊЕ ИЗРАЖАВАЊА

Француски филозоф Иван Илич каже „У наше време речи су на тржишту постале једна од главних роба која одређује бруто национални производ. Управо новац одређује шта ће бити речено.

жртва је последњи циљ који себи поставља охолост *homo economicus* (себичног економског човека)“.

Једносмерна бујица речи

„Коректан језик“ буржоаског друштва је, у ствари, језик званичних, контролисаних медија - вештачки, квазинаучни језик. То је језик спикера који чита текст добијен од уредника, који је материјал дорадио у складу са примедбама управног одбора. То је безлична реторика коју ствара „трака“ плаћених радника. То је једносмерна бујица речи усмерених на одређену skupину људи са циљем да је у нешто убеди. Људи почињу прихватати те речи и почињу говорити тим језиком, одвајајући се од здравог разума и постају лак објекат манипулације. Тако се ствара „коректан“ језик Запада. Из науке су у идеологију, а потом и у свакодневни живот прешле речи „амебе“. То су речи које као да немају корен, неповезане са стварима. Оне се деле и размножавају, прождиру старе речи. Оне су повезане као пловци рибарске мреже - везе и мрежа се не виде, али она лови, замагљују нашу представу о свету. Важно обележје речи „амеба“ је њихова привидна „научност“. Кажу комуникација уместо старе речи општење или „килер уместо убица, брокер уместо берзански предузимач, електор уместо бирач итд, па наше баналне мисли добијају „ауторитет науке“?! Човек је дужан у „пристојном друштву“ да их употребљава. У језик продире велики број речи које проти-

ве здравом разуму. Оне подривају мишљење и тиме слабе заштиту од манипулације. На пример, сада често кажу „једнополарни“ свет. Тај израз је апсурдан пошто је реч „пол“ по смислу нераскидиво везан са бројем два, са постојањем другог пола! Испирање мозга није поштедело ни децу, па се сада објављују и „политички коректне деције бајке и басне“ (нпр. Црвенкапа)

што је и неодговорно и опасно. Све доди смо како ова „модернизација“ сатире последњи грудобран језика – цркву. У Енглеској се (на велику радост Сатане) издаје нова Библија подвргнута озбиљној модернизацији и феминизацији, на „савременом“ језику у тиражу од 10 милиона примерака! Теолози старог кова назвали су је „модерна али без Благодети“ (сам појам Благодети је из ње уклоњен и замењен „незаслуженим добрима“). Библија је очишћена и од појма покајања. И најзад, за хришћанство кључна реч респеће замењена је „прикуцавањем за крст“. Речи и фразе пуне дубинског смисла, брушене током две хиљаде година хришћанске мисли, замењене су „разумљивијим“!? И у САД су недавно завршили „политички коректан“ превод Библије из којег је избачено да су Христа распели Јудејци. Како беше распет, а ко га је распео - није битно! Кажу да су то урадили да се из Јеванђеља одстрани „антисемитизам“? Да се феминисткиње не увреде, измењен је појам *Бог-отац* (сада је то Бог-отац-мајка) тако да се суштина Тројства урушила. Унете су и многе друге сличне „демократске“ измене. Писац романа-антиутопије „1984“ Џорџ Орвел је дао фантастичан опис тоталитарног режима у коме је главно средство тлачења новогвор - наменски измишљени језик који мења смисао познатих речи.

То масовно стварање речи без корена и смисла усмерено је посебно на разарање народног говора и нацио-

налних језика, културе и идентитета, како би се у догледно време створила безлична маса потрошача и послушних хомоида који ће говорити истим језиком (вероватно енглеским), имати једну религију (сатанизам) и прихватити оно што им власт сервира. То више неће бити мислећи људи него живи роботи који говоре, али који су изгубили моћ здраворазумског резоновања и разликовања добра и зла. Генерални секретар КП Шпаније Хулио Ангита (1988-1998) је једне прилике рекао „када друштвена класа користи језик својих угњетача, онда она постаје коначно угњетена. Језик није безазлен! Изговорене речи непосредно указују на то да ли смо угњетени или смо угњетачи“.

„Милосрдни анђео“

Но, та фамозна „коректност“ могла би бити прихватљива да се убрзо није претворила у своју супротност, поставши тако инструмент нових подела у друштву. Наиме, неретко се дешава да се у спољнополитичкој пропаганди користе еуфемизми када Америка, НАТО или њихови савезници брутално крше међународно право и предузимају агресивне акције против независних држава које не прихватају њихове ултиматуме (Ирак, Сирија, Либија). Драстичан пример ове врсте је агресија на нашу земљу 1999. године која је званично вођена под именом „Милосрдни анђео“, иако је у ствари била „анђео смрти“. Садамдесетосмодневна бомбардовање наше земље и употреба забрањених убојних средстава називано је „ваздушном кампањом“, док су бројне невинне жртве биле само „коллатерална штета“.

Али нисмо ни ми „мачји кашаљ“. У том „језичком инжињерингу“, понекад смо били бржи и од Запада. Полазећи од добрих намера, пре њих смо служавке преименовали у „кућне помоћнице“, а чистачице у „теткице“ и „хиџијеничарке“. Најдаље се отишло са вратарима и портирима који су поставили „референти за улаз-излаз“, а селџаци „индивидуални пољопривредни произвођачи“ итд. „Самоуправна козметика“ обухватала је и наше „Африканце“, па су они преименовани у Ро-ме, мада они за то много не хају, него себе и даље зову Циганима и једни другима и даље псују „мајку циганску“. Но, сва та лингвинистичка козметика није ни за јоту поправила незавидан социјални положај Рома. Све се svelo на јефтин политички маркетинг и уобичајену „продају магле“. Слична је ствар и са Шиптарима којима се тај назив не свиђа, иако потиче из њиховог језика. Они више воле туђицу Албанац. У српском језику за овај народ се користе речи Арнаут, Арбанас и Шиптар, а сама земља се некада звала Шипнија. Уосталом, званичан назив Републике Албаније гласи: Republika Shqiperise. Дакле, нема Албаније и Албанаца ни у званичном имену државе.

Здравко Зељковић

Наслеђе у Чачку на продаји

ПОСЛЕДЊА БИТКА „ТАКОВСКОГ ПУКА“

После једног века Чачак је остао и без војске и без војних објеката.

Након затварања касарни 2005. године Дирекција за имовину Републике Србије је у више наврата расписивала оглас за отуђење непокретности „које нису неопходне за функционисање Војске Србије

Пише
ГОРАН ДАВИДОВИЋ

Чачак, касарна 10. пука 1909. године

Војни објекти у Чачку за сада су безуспешно нуђени на продају, а цена се спуштала од 10.429.221, 29 евра из 2014. па до 6.674.701,63 евра 2016. године. Данас је та цена још више снижена. У питању су две касарне, „Ратко Митровић“ и „Танаско Рајић“. И ту није ништа спорно, сем можда вртоглавог смањивања, тј. „наметања цене објеката.

Али зачуђујуће је продавање објеката који имају велику историјску вредност, не само за Чачак већ и за Србију, као и чињеница да Завод за заштиту споменика културе те објекте није ставио под заштиту државе. Чудна је и болна тишина Чачана и локалне самоуправе, јер су они пре једног века поклонили земљиште за грађење касарни.

Касарна „Ратко Митровић“ је некада била место сталног становања и прослављеног 10. пешадијског пука „Таковског“. Земљиште за градњу касарне поклонила је Општина чачанска 1899. године, а финансијски је помогла и Скупштина рудничког округа.

Грађена је од маја 1900. до почетка 1902. године. Предузимач је била фирма „Петар М. Николић и компанија“ из Чачка.

Пројекат је урадио чувени архитекта Драгутин Ђорђевић (1866-1933), дописни члан Српске краљевске академије (СКА).

Дужина касарне је била 120 метара, са два крила од по 60 метара. Постала је симбол града, о чему сведоче и бројне са-

чуване разгледнице. Али много већу симболику и историјску тежину за Чачак и Србију има чињеница да је у њој био смештен 10. пешадијски пук, формиран 27. марта 1897. Настављао је традицију истоименог баталјона стајаће војске, формираног после Другог српско-турског рата (1878). Године 1899. добија име „Таковски“. Био је стациониран у Горњем Милановцу, а на стално становање у Чачак прелази 1902, након изградње касарне. Славни синови Чачка (Трнавци, Љубићани), Горњег Милановца (Рудничани, Таковци) и Лучана (Драгачевци) су у ратове за ослобођење 1912-1918. године полазили из касарне 10. пука, као војни обвезници сталног кадра, првог, другог или трећег позива. Да поменемо битке, успехе: ослобађање Новог Пазара, борбе на Ђурђевим ступовима, ослобађање Призрена, Ђаковице, излазак на приморје, Брегалница, Дренак, Власински фронт - Грамада, Босиљград, Царица (1912-1913); Дрина, Хан-Пијесак (1914); одбрана Београда, борбе на Смедеревском одсеку, борбе на источној граници (1915); Солунски фронт - борбе на Голем Билу, Ветре-

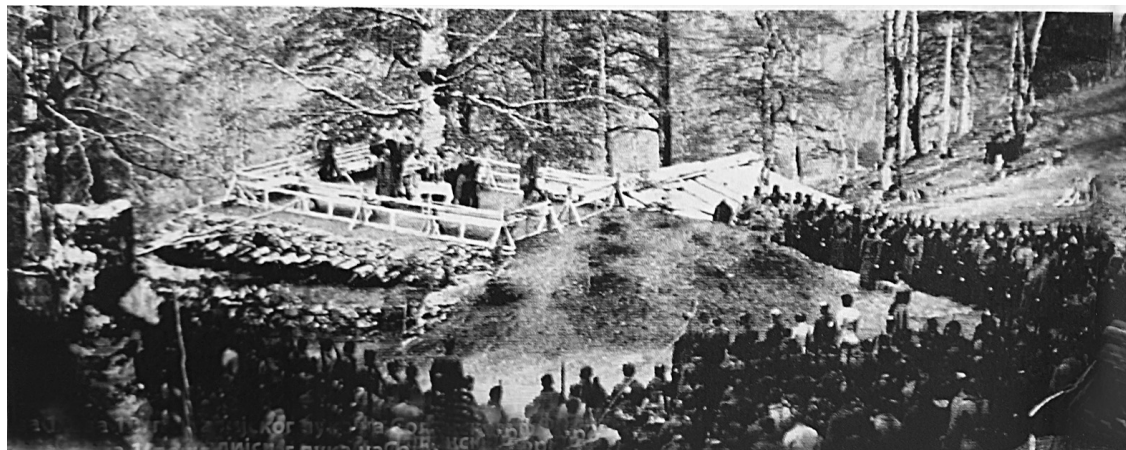

Ордење Радојице Страњанчевића

нику (1916); Облој Чуки и Западном Ветренику (1917); Добро поље 15. септембар 1918, пробој фронта. На крају рата само је прошао кроз већ ослобођен Чачак октобра 1918. на путу за Сарајево, где ће остати до краја свога постојања.

По завршетку Првог светског рата зграда касарне је била уступљена Америчкој мисији која је у згради 1920. отворила основну школу за ратну сирочад. Школа је носила назив „Дом Американаца“ до 1. фебруара 1921, када Америчка мисија одлази из Чачка. Школу потом преузима Министарство за социјалну политику и мења јој назив у „Државни дечји дом“, под којим је радила све до септембра 1924. Након тога се поново враћа под ингеренцију Министарства војске и морнарице и једно време између два светска рата носила је назив Војвода Степа.

Након Другог светског рата преузима је

Слава 10. пешадијског пука на солунском фронту

Славни синови Чачка (Трнавци, Љубићани), Горњег Милановца (Рудничани, Таковци) и Лучана (Драгачевци) су у ратове за ослобођење 1912-1918. године полазили из касарне 10. пука, као војни обвезници сталног кадра, првог, другог или трећег позива

ЈНА и добија назив „Ратко Митровић“, по политичком комесару Чачанског партизанског одреда и народном хероју социјалистичке Југославије. Распадом државне творевине СФРЈ, прелази у власништво Војске Југославије, а одлуком Савезног министра одбране Србије и Црне Горе касарна је угашена и напуштена августа 2005. године. Део касарне је продат и у њој су подигнути војни и цивилни станови, а сама зграда касарне пропада већ скоро две деценије. Зграда је једини видљиви траг о постојању чувеног

10. пука „Таковског“ и нажалост се данас од потомака и тзв. наследника славне српске војске предаје на „лицитацију“ (добош) јер није неопходна „за функционисање Војске Србије“.

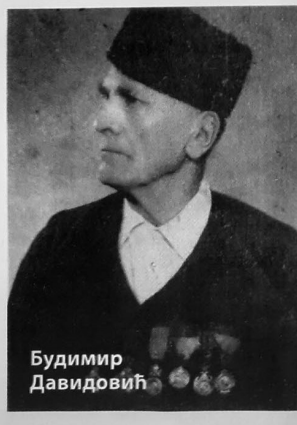
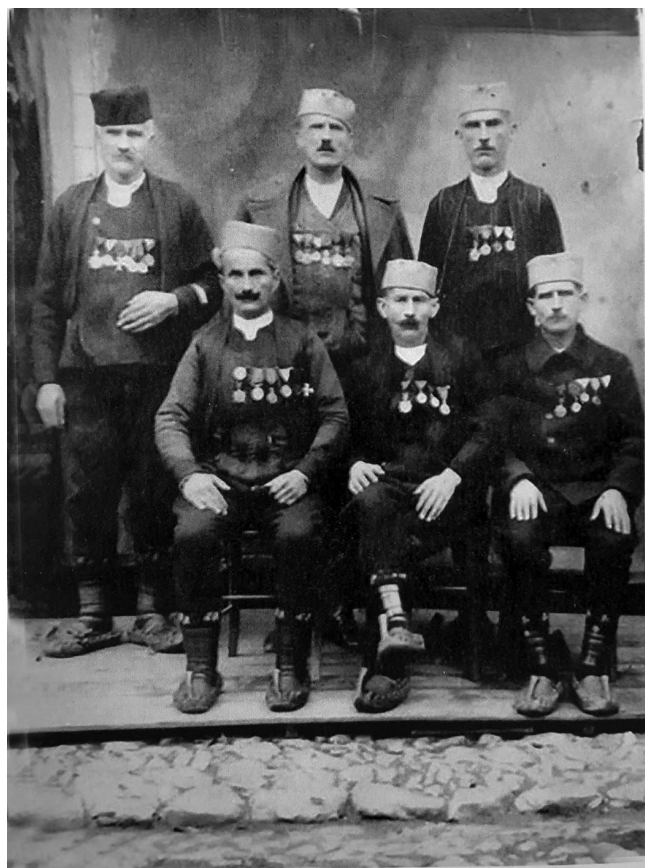
Друга касарна у Чачку, „Танаско Рајић“, такође је изграђена на поклоњеном земљишту. На предлог општине чачанске да се у корист државе оту-

ђи општинско имање ради подизања зграда и осталих објеката XIX артиљеријског пука, који је у Чачак требало да се пресеље из Краљева, одржано је 23. маја 1928. године и гласање на коме су Чачани подржали предлог. Државни савет Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 3. октобра 1928. године одобрио је одлуку збора Општине чачанске о уступању држави 10 хектара општинског земљишта ради подизања зграда и осталих објеката за XIX артиљеријски пук. Радовима на градњи руководио је и архитекта Валериј Владимировић Сташевски, један од најпродуктивнијих руских архитеката у Краљевини Југославији. И тај податак свакако даје на тежини и значају касарне „Танаско Рајић“.

Да би се сачувао вечити спомен палим и преживелим борцима у ратовима 1912-1918. и оставио будућим поколењима видан доказ, колико су војници X пука били верни и одани отаџбини и колико су дали крви за нашу слободу, апелујемо на државне органе, Министарство одбране и локалну самоуправу у Чачку да се касарна сачува и претвори у музеј (Таковског пука) или неку другу културну установу.

На самом улазу у некадашњу касарну 10. пука стоји нова табла са упозоравајућом поруком „забрањено снимање“. Чега? Наше срамоте? Народ који заборавља и продаје сопствену историју неће имати светлу будућност.

Аутор је историчар - архивски саветник
Извор: ПЕЧАТ

Будимир
Давидовић

Од ковида до постковида

СТРАДАЊЕ ВИТАЛНИХ ОРГАНА

Поремећај у раду бубрега дијагностификује се приликом пријема због ковида 19 или се испољава пет до десет дана после пријема у болницу

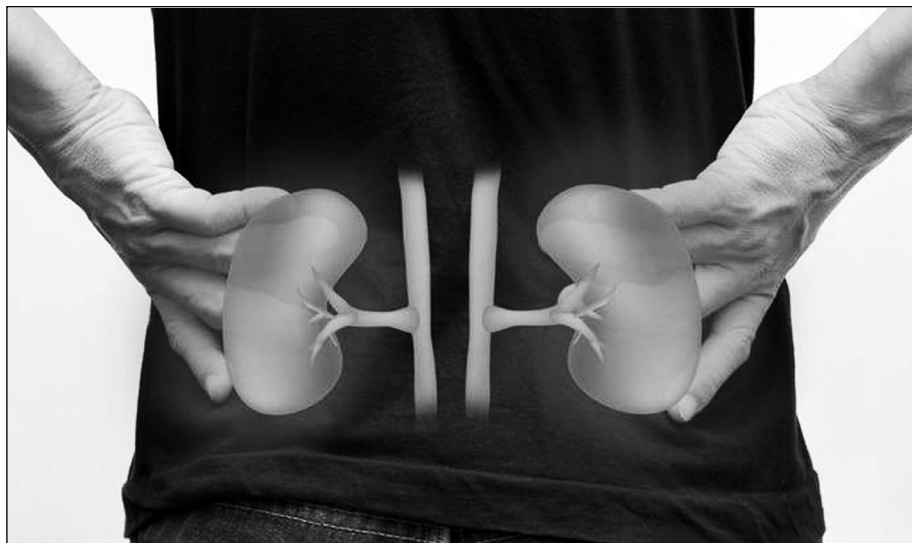
ПИШЕ: Мира ВУЧЕНИЋ

Утицај SARS-CoV-2 на срце предмет је и расправа везаних за повратак спортиста на спортске терене након прележаног ковида 19, али и за младу популацију. Професор др Белеслин представио је резултате неколико студија са том тематиком. На пример, студију оштећења миокарда код младих и благог ковида (S. Rajpal и сарадници) у којој је испитивано 26 спортиста.

Највише их је било са асимптоматском или благом ковид сликом. Нису имали ехопромене и били су са нормалним вредностима тропонина. Њих 15% (4) имали су знаке миокардитиса, од којих су два имала и малу перикардну ефузију. Додатних осам пацијента (укупно 12, или 46%), имало је ситне беле, минималне ожиљне промене, што упућује на могуће претходно оштећење миокарда (ожиљак). Постковид је код те групе дефинисан као непотпун опоравак током недеља или месеци од почетка симптома и углавном је био праћен замором, недостатком ваздуха, смањењем толеранције на напоре али није разјашњен патолошки механизам за одржавање симптома - објашњава кардиолог.

Према његовим речима, постоји дискрепанца између учесталости пост ковид тегоба, које су честе, и објективних показатеља оштећења срчаног мишића, посебно значајног, што је ретко. Међутим, препоручује се да они који су имали симптоме постковид синдрома обавезно ураде кардиолошки преглед са ултразвучним прегледом и комплетну лабораторију, како би се утврдило колико је срчани мишић оштећен деловањем корона вируса. Потребно је да се спроведе рехабилитациони програм и да им се пружи психолошка подршка - да им се улије нада да ће симптоми проћи и да ће бити добро и препоручују се контроле свака 3-6 месеци.

Професор др Белеслин је поред тога истакао да Д-димер код лабораторијских анализа може да наведе лекаре да непотребно дају лекове и сматра да све параметре треба сагледати у склопу целог феномена инфламације и коагулације јер јако мали број пацијената има знаке одржавања повишених хиперкоагулативних стања и инфламације. На крају, наш кардиолог је позвао на опрез и у тумачењу ехокардиографских налаза, посебно магнетне резонанце, јер код тих па-

Поремећај у раду бубрега доноси велике невоље

цијената треба све сагледати у контексту лабораторије и клиничке слике.

Да је вирус SARS CoV2 нефротоксичан и да може да „производи“ нове бубрежне болеснике, указала је проф. др Вишња Лажетић, члан Академије медицинских наука СЛД, доктора нефролог на Клиници за нефрологију КЛС.

Према њеним речима поремећај у раду бубрега дијагностификује се приликом пријема због ковида 19 или се испољава пет до десет дана после пријема у болницу.

Код скоро свих болести доминирају општи поремећаји и симптоми, попут високе температуре, болова у мишићима, замора, кашља, главобоље и дијареје, а ниједан знак не показује директно на оштећење бубрега. Међутим, управо повишена температура или дијареја, ако трају неколико дана пре пријема, доводе до губитка течности из организма и доприносе настанку поремећаја у раду бубрега – истака је проф. др Лежајић и додала да дилему отклањају лабораторијске анализе.

На снижен рад бубрега указује повишен креатинин у серуму, што се испољава код петине пацијената при пријему у болницу. Региструју се и промене у мокраћи: присуство беланчевина, крви, леукоцита. Код одређеног броја болесника с тешким облици-

ма ковида 19 прво се смањује, а затим и престаје функција мокрења. Болеснику се помаже најпре конзервативним методама лечења, али ако се и даље погоршава рад бубрега, али ако се и даље погоршава рад бубрега, примењује се пречишћавање крви различитим методама дијализе – објашњава нефролог.

Посебно осетљиви на инфекцију изазвану ковидом 19 и под ризиком за компликације које прате ту инфекцију, а са високим mortalитетом, јесу болесници који већ имају неку бубрежну болест – хронични бубрежни болесници (ХББ), они лечени дијализом или после трансплантације бубрега. Факто-

ри ризика за ту категорију су аутоимуне болести, старост преко 60 година, гојазност, дијабетес, који није идеално контролисан.

У свету је урађено више студија, посебно везано за категорију пацијената лечених дијализом, а рађена је у 13 болница Америке, упоређено је 409 таквих пацијената са 10.000 који нису лечени на тај начин. Испитивања су показала да су људи лечени дијализом чешће умирали (скоро 32%) од оних који нису били на дијализи, као и да су поново фактори ризика били повећана старост болесника, механичка вентилација, лифопенија.

Аутори су те велике групе болесника са ковидом – дијализне болеснике, оне са ХББ и оне који нису имали болест бубрега, а били су ковид позитивни. На крају је направљена стратегија како да се смањи заражавање од ковида у категорији људи са познатим бубрежним болестима – рекла је др Лежајић.

Поред тих болесника, у току ковида може да настане потпуно оштећење бубрега (АОБ). Јавља се код раније здравих особа које имају ковид 19. Код њих долази до изненадног губитка функције бубрега и задржавања вишка воде, соли, нежељених производа метаболизма и супстанци страних организму. Код неких болесника се болест развије пре него што дођу у болницу, код других се открива на пријем-

му, а онда се развије током хоспитализације.

Објашњавајући који су потенцијални фактори ризика за АОБ, проф. др Лежајић је рекла да они могу бити демографски: старост дијабетес, хипертензија, кардиоваскуларна болест и срчана инсуфицијенција, гојазност, ХББ, генетика, имуносупресиви, пушење.

-Тежина ковида одређује се на пријему по степену виремије, респираторној функцији, осталим тегобама, нпр дијареји, леукоцитози, лимфопенији, високој инфламацији: ЦРП-а, феритина, Д- димера, дехидрацији. За факторе ризика током хоспитализације значајни су и лекови који се дају или контрастна средства која пацијенти примењују за снимање плућа да би се искључила плућна емболија или неки други поремећај. Затим, бубрег је посебно осетљив на динамику промене хипер и хиповодемије – истиче нефролог.

Епидемиологију тог обољења проф. др Лежајић је објаснила кинеском студијом рађеном на 1.099 болесника са ковидом 19. Хоспитално је лечено 93,6% пацијената, од тога је 91,1 било са пнеумонијом, 5,3% је примљено у јединице интензивног лечења (ЈИЛ), 3,4% имало акутни респираторни дисперес синдром, а само 0,5% акутно оштећење бубрега, што је указивало на малу учесталост. Међутим, у каснијим испитивањима, чије резултате им је аутор саопштио на телефонском

ТРОПОНИН - СПЕЦИФИЧНИ МАРКЕР ОШТЕЋЕЊА СРЦА

Тропонини су савремени најсензитивнији кардиоспецифични биомаркери. Иначе, то су протеини који се налазе у срчаном и скелетним мишићима, а који помажу и регулишу њихову контракцију.

Када је срце оштећено, из ћелија срчаног мишића се у крвоток ослобађа тропонин. Одређивање његовог нивоа у крви помаже лекарима да открију да ли неко има или нема срчани удар. Тај тест им такође помаже да након успостављене дијагнозе правовремено одреде терапију.

Д-ДИМЕР

Многи су у епидемији корона вируса сазнали да постоји нешто што се у лабораторијским анализама назива Д-димер. Шта је то? Д-димер је продукт разлагања фибрина (састојка крви) и указује на актуелан процес згрушавања крви у организму.

Ниво Д-димера у крви мери се како би се откриле или искључиле нпр. дубоке венске тромбозе, плућне емболије и друго и да би се пратило стање пацијента. Може бити повишен и

код запаљења, крварења, хируршких интервенција, хематома, болести јетре, траума... Данас се Д-димер прати током лечења ковида 19, али и након прележаног обољења, јер високе вредности могу указати на опасност од тромбозе.

САВЕТИ НЕФРОЛОГА

Према подацима објављеним у стручној литератури, функција бубрега се после отпуста нормализовала код 74 одсто болесника, који су имали акутно оштећење, али нису лечени дијализом.

Код трећине болесника који су током лечења морали да буду дијализовани настављено је лечење дијализом и после отпуста и излечења код ковид 19 и они морају да остану под сталним надзором нефролога. Саветује се да прате своје здравствено стање и пацијенти који током ковида 19 нису имали акутно оштећење бубрега, код којих су уреја и креатинин у крви били нормални, али који су имали крв или протеине у мокраћи као показатеље директне инфекције бубрега вирусом и развоја болести која се зове гломерунефритис – подсећа др Лежајић.

састанку, показало се да су кинески истраживачи у разговору са колегама из бројних европских центара дошли до другачијих података – да се акутно

оштећење бубрега у ЈИН креће између 27 и 85 одсто.

(Крај)
Извор: Одбрана

Како побољшати слух

ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, односно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају

звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници“ опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама које користе

слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне шкољке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

Београд, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

Нови Београд, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Лала“) тел.011 77 09 099

Нови Сад, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

NAJBOLJE Rešenje za Vaš Sluh

- BESPLATNA provera sluha
- BESPLATNA proba slušnih aparata
- BESPLATNA nabavka aparata preko civilnog osiguranja
- BESPLATNA nabavka aparata preko vojnog osiguranja
- KUPOVINA na 12 mesečnih rata
- POPUST za gotovinsko PLAĆANJE
- ORIGINALNI američki proizvod vrhunskog KVALITETA

SLUŠNI APARATI

Београд, Сазонова 18а
Тел:011/2435-924

Нови Београд, Булевар Црвене армије 11в
Тел:011/77-09-099

Нови Сад, Булевар Ослобођења 111
Тел: 021/66-22-757

www.slusniaparatizonex.rs
info@slusniaparatizonex.rs

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Снимио:
Звонимир
Пешић

Година XIX. Број 221 ЈУН, 2022.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Чауш Шабанај (Смедеревска Паланка).

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

За потребе војних пензионера обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахрањивања преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
 - упис у матичну књигу умрлих,
 - спроводница за пренос покојника,
 - штампање посмртних плаката,
 - продаја погребне опреме,
 - превоз покојника,
 - организација војних почаста,
 - помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
 - Умањење укупних трошкова за висуину рефундације
 - бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.
- Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону заказивање почасне јединице ради одавања почаста преминулим старешинама може се обавити путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Да ли је возачима са
запамњеним сџаклима
аутомобила запамњена и
савесћ.*

*Збој одлива мозгова, код нас
настјаје водоиад незнања.*

*Знам да делимо брајски,
али не знам ко ће која да
надмудри!*

*Ово је исувише: їледам
садашњицу уживо, а сад ми
је дају и на тїелевизији.*

*Полиїичари саїиричара
не узимају озбиљно, їа му
се заїио и смеју.*

Душан Старчевић

TANJA dent

Стоматолошка ординација
„ТАЊА ДЕНТ“

Телефон: +381 63 214 800
Михаила Булгакова 50а, Београд
е-маил:
dr.tanjavukmirovic@yahoo.com

Пружа све врсте стоматолошких услуга војним пензионерима и члановима њихове породице, са 10% попушта.
Такође се нуди и могућност одложеног плаћања на више рата.

Др Тања Вукмировић
специјалиста опште стоматологије

Прегледе можете заказати на:
063/214-800 / 061/252-8686

Радно време од 12 до 20 х